

המוסד לביטוח לאומי

מינהל המחקר והתכנון

הפעלת
החוק לעידוד המגזר העסקי
תמריץ למעסיקים
1991-1995
(סקר מעקב)

סקר מס' 138

המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

הפעלת החוק לעידוד המגזר העסקי
תמריץ למעסיקים

1995 - 1991

(סקר מעקב)

מאת: ז'ק בנדלק

ירושלים, תמוז התשנ"ז, יולי 1996

ה ק ד מ ה

מינהל המחקר והתכנון שמח להביא לציבור פרסום חדש המוקדש כולו להצגת נתונים סטטיסטיים על תשלומי התמריץ למעסיקים במסגרת החוק לעידוד המגזר העסקי (קליטת עובדים) (הוראת שעה), התשנ"א-1991.

חוברת זו מתארת את התפתחות תשלומי התמריץ מאז הפעלת החוק ב-1991 ועד לסיומו בסוף שנת 1995. כמו כן, מוצגות בדו"ח תוצאות סקר עמדות שנערך בקרב המעסיקים מקבלי התמריץ, אשר מטרתו היתה קבלת מידע נוסף על יעילות התמריץ להרחבת מעגל התעסוקה. מן הדו"ח עולה כי חוק זה תרם להפחתת ממדי האבטלה וליצירת מקומות עבודה חדשים כמשק.

התמריץ הופעל ע"י מינהל הגבייה של המוסד, שהתמודד בהצלחה רבה עם בעיות הפעלה קשות.

תודתי למר ז'ק בנדלק ממינהל המחקר והתכנון על עבודתו המקצועית בריכוז, עריכה וניתוח הנתונים, והבאת מידע חשוב זה לפרסום.

כמו כן ברצוני להודות למר ראובן שטיינר, יועץ כלכלי בכיר על הערותיו המועילות לטיוטת הפרסום.

ראוי לציין את תרומתו היחודית של מר י. זילבר ממינהל המחקר והתכנון בליווי סטטיסטי שוטף של התמריץ בכל שלביו ובכך הניח את היסודות לעריכת המחקר הנוכחי וכן על הערותיו המקצועיות שסייעו גם הן להבנת הנושא ולהכנת הדו"ח הסופי.

תודה מיוחדת למר יעקב צדקה, מנהל מחלקת הסקרים, על ביצוע סקר עמדות ועל הטיפול בריכוז תוצאותיו.

יבואו על התודה והברכה צוות תמריץ במינהל ע.נ.א.מר מוטי מסיכה ומר יפים אידלמן שהכינו וערכו את העיכודים הממוחשבים. ואחרונות חביבות עובדות מינהל המחקר והתכנון, תודה לגב' חיה רבין שתרמה מנסיונה הרב בעריכת הלוחות ולגב' אורלי אבוטבול שריכזה את עבודת ההדפסה מתחילתה ועד סופה.

שלמה כהן
סמנכ"ל מחקר ותכנון

תוכן העניינים

עמוד

1 מבוא

1 כללי

3 עיקרי החוק

7 היערכות המוסד להפעלת החוק

10 עיקרי הממצאים

10 תשלומי התמריץ ואוכלוסיית מקבלי התמריץ

12 המעסיקים מקבלי התמריץ

15 העובדים הנוספים שבגינם שולם התמריץ

20 קיזוזי התמריץ

21 בדיקות זכאות

23 פניות לוועדה לעררים

24 סקר עמדות ודעות לגבי אוכלוסית מקבלי התמריץ

29 סיכום ומסקנות

33 נספחים

א. לוחות

ב. סקר עמדות ודעות בנושא "תמריץ מעסיקים"

דוגמת השאלון

התפלגות התשובות, לפי גודל המעסיק

התפלגות התשובות, לפי ענף כלכלי

	לוח מס. 1:	תשלומי התמריץ ואוכלוסיית מקבלי התמריץ, לפי
35		שנת זכאות, 1991-1995
	לוח מס. 2:	אוכלוסיית מקבלי התמריץ ותשלומי התמריץ,
36		לפי חודשי העסקה, יולי 1991 - דצמבר 1995
	לוח מס. 3:	תשלומי התמריץ, לפי ענף כלכלי ושנת זכאות,
37		1991-1995
	לוח מס. 4:	המעסיקים מקבלי התמריץ וסכום התמריץ ששולם,
38		לפי גודל המעסיק
	לוח מס. 5:	מעסיקים פעילים, מעסיקים הזכאים לתמריץ לפי חוק
39		ומעסיקים שקיבלו תמריץ בפועל, לפי ענף כלכלי
	לוח מס. 6:	המעסיקים הזכאים לתמריץ לפי חוק והמעסיקים
40		מקבלי התמריץ בפועל, לפי תקופת הבסיס
	לוח מס. 7:	מעסיקים מקבלי תמריץ, לפי ענף כלכלי ושנת
41		זכאות (ממוצע לרבעון בשנה), 1991-1995
	לוח מס. 8:	מעסיקים מקבלי תמריץ, לפי ענף כלכלי ומספר
42		הרבעונים שעבורם שולם התמריץ
	לוח מס. 9:	מעסיקים מקבלי תמריץ, לפי ענף כלכלי וגודל
43		המעסיק
	לוח מס. 10:	מעסיקים מקבלי תמריץ, לפי גודל המעסיק ולפי
44		מספר העובדים הנוספים שבגינם ניתן התמריץ
	לוח מס. 11:	מעסיקים מקבלי תמריץ, לפי איזור גיאוגרפי ולפי
45		מספר הרבעונים שעבורם ניתן התמריץ
	לוח מס. 12:	עובדים נוספים שבגינם ניתן התמריץ, לפי גיל
46		ומין
46	לוח מס. 13:	עולים חדשים שבגינם ניתן התמריץ, לפי גיל ומין
	לוח מס. 14:	עובדים נוספים שבגינם ניתן התמריץ, לפי תאריך
47		התחלת העבודה וגודל המעסיק
	לוח מס. 15:	העובדים הנוספים שבגינם ניתן התמריץ, לפי ענף
48		כלכלי ושנת זכאות (ממוצע לרבעון בשנה), 1991-1995
	לוח מס. 16:	עובדים נוספים שבגינם ניתן התמריץ, לפי ענף
49		כלכלי ומספר חודשי תשלום

עמוד

50	לוח מס. 17: עובדים נוספים שבגינם ניתן התמריץ, לפי גודל המעסיק
51	לוח מס. 18: עובדים נוספים שבגינם ניתן התמריץ, לפי גודל המעסיק לפני קבלת התמריץ ולאחריו
52	לוח מס. 19: עובדים נוספים שבגינם ניתן התמריץ, לפי איזור גיאוגרפי ולפי מספר חודשי תשלום
53	לוח מס. 20: עובדים נוספים שבגינם ניתן התמריץ, לפי קבוצת שכר ולפי ענף כלכלי - א. שנת 1991
54	ב. שנת 1992
55	ג. שנת 1993
56	ד. שנת 1994
57	ה. שנת 1995
58	לוח מס. 21: העובדים הנוספים שבגינם ניתן התמריץ, לפי גובה התמריץ - א. שנת 1991
59	ב. שנת 1992
60	ג. שנת 1993
61	ד. שנת 1994
62	ה. שנת 1995
63	לוח מס. 22: קיזוזי התמריץ לסילוק חובות הביטוח הלאומי וחובות מס הכנסה, לפי שנת קיזוז
64	לוח מס. 23: קיזוזי התמריץ לסילוק חובות הביטוח הלאומי וחובות מס הכנסה, לפי ענף כלכלי
65	לוח מס. 24: ביקורות תמריץ, לפי שנים ותוצאות הביקורת, 1992-1995
66	לוח מס. 25: ביקורות תמריץ, לפי סוג הליקוי, 1993-1995
67	לוח מס. 26: פניות לוועדה לעררים, לפי נושא הערר והתלטת הוועדה

במסגרת מדיניות הממשלה להגביר את התעסוקה במשק, ננקטו בישראל מאז אמצע שנות השמונים מספר צעדים, שמטרתם ליצור מקומות עבודה חדשים באמצעות עידוד המעסיקים לקלוט עובדים נוספים.

תכניות "סובסידיה לעבודה" רבות הונהגו מאז אמצע שנות השבעים במרבית ארצות המערב¹. מתן סיוע למעסיקים להורדת עלות העבודה יכול להתבטא בכמה צורות (כגון: הענקת תשלום בסכום קבוע עבור כל עובד נוסף, תשלום אחוז מסוים משכרו של העובד, זיכויים ממס הכנסה, הפחתת שיעורי המס הנלווים לשכרו וכו'), והוא יכול להיות מכוון לקבוצות ייחודיות של כוח העבודה או לכלל העובדים באורח אוניברסלי.

גם בישראל אומצה שיטה זו, ובשנים האחרונות נעשו צעדים שונים להורדת עלות העבודה. הפעולות העיקריות התבטאו בהפחתת שיעורי דמי הביטוח למעסיקים ולעובדים העצמאים וכן בתשלום תמריץ פרטני עבור העסקת כל עובד נוסף.

הפחתת שיעורי דמי הביטוח

בחודש יוני 1986, החליטה הממשלה לעשות שימוש בדמי הביטוח הלאומי כאמצעי להפחתת עלויות העבודה. מטרתה המוצהרת של מדיניות זו היתה שמירה על יציבות המתיירים ועידוד רווחיות היצוא, במקביל למתן תמריץ למעסיקים להגדיל את מספר המועסקים.

השיטה הנהוגה הינה להקטין את שיעורי דמי הביטוח המוטלים על המעסיקים והעובדים הלא-שכירים, אולם כדי למנוע פגיעה כלשהיא, בהכנסות הביטוח הלאומי, מעביר אוצר המדינה למוסד את סכום התשלום שהופחת מהמעסיקים ומהעצמאים.

1. ראה: ג. יניב, "סובסידיה לעבודה: מטרות, בעיות וניסיון ארצות אחרות", סקירת שנתית של תמוסד לביטוח לאומי, 1989, עמ' 175-185.

במהלך השנים 1986 עד 1990, ההפחתה נעשתה ע"י ביטול חלק מן התשלומים החודשיים עפ"י הסכמים בין הביטוח הלאומי לבין משרד האוצר. החל באפריל 1990, ההפחתה כולה באה לידי ביטוי בהורדת שיעורי דמי הביטוח בחוק.

מאז יוני 1986 ועד לסוף שנת 1995, הפחתת עלות העבודה (כולל מס מקביל) הסתכמה בערכים נומינליים כ-30.6 מיליארד ש"ח, ואילו במונחים ריאליים היא הסתכמה כ-48.8 מיליארד ש"ח במחירי אפריל 1996 (42.9 מיליארד ש"ח למעסיקים ו-5.9 מיליארד ש"ח ללא-שכירים).

התעצמות ממדי האבטלה בישראל בשנים 1989-1991 וכן התגברות העלייה החל משנת 1990 חייבו את הממשלה למצוא פתרונות נוספים להרחבת התעסוקה.

תמריץ להעסקת עובדים בתעשייה

כחלק מתכניות הממשלה לתמיכה ישירה בתעסוקה, הנהיגה נציבות מס הכנסה באפריל 1991, הסדר מינהלי שכונה "תמריץ מעסיקים בגין העסקת עובדים נוספים בתעשייה". ההסדר חל על מעסיקים בענף התעשייה אשר בחודשים ינואר-מרס 1991 העסיקו לפחות 20 עובדים בממוצע בחודש. התמריץ שולם בגין העובדים הנוספים שנקלטו בעבודה מאז ה-1 באפריל 1991 ועד ל-31 באוקטובר 1991. שיעורו היה 33% משכרו של העובד הנוסף עד לתקרה של 1,000 שקל לחודש, ובמשך 10 חודשים לכל היותר.

במאי 1992 הסתימו התשלומים על-פי הסדר זה. על פי נתונים שנתקבלו ממס הכנסה, תשלומי התמריץ מאז הפעלת ההסדר באפריל 1991 הסתכמו בכ-25 מיליון שקל (39 מיליון ש"ח במחירי אפריל 1996).

תמריץ למגזר העסקי

במאי 1991 התקבל בכנסת "החוק לעידוד המגזר היצרני (קליטת עובדים) (הוראת שעה), התשנ"א-1991". חוק זה קבע, שיינתן תמריץ למעסיק במגזר היצרני - דהיינו בענפי התעשייה, החקלאות, הבניין והמלונאות - אשר העסיק ביום הקובע תמישה עובדים, בגין העסקתם של עובדים נוספים. שיעור התמריץ נקבע כשליש מן השכר ששולם לעובד, אך לא יותר מ-800 ש"ח לחודש. כן נקבע כי הוא ישולם במשך תקופה שלא תעלה על תשעה חודשים. עוד נקבע בחוק, כי התמריץ ישולם בדרך של קיזוז התשלום, שהמעסיק זכאי

לו מסכומי הניכויים למס הכנסה; כלומר, כל מעסיק יוכל לקזז מתשלומיו למס הכנסה את סכום התמריץ המגיע לו.

מיד לאחר אישור החוק התברר כי שיטת תשלום התמריץ אינה מאפשרת מעקב אחר סכומי התמריץ שישולמו וכי היא לא תמנע תשלומים למעסיקים שאינם זכאים לכך. הצורך להתאים את החוק למערכת המס הקיימת הביא לאישור חוק חדש - "החוק לעידוד המגזר העסקי (קליטת עובדים)" - אשר התקבל כתיקון לחוק לעידוד המגזר היצרני והמבטל אותו.

עיקרי החוק

החוק המקורי

ביולי 1991, התקבל בכנסת החוק לעידוד המגזר העסקי (קליטת עובדים) (הוראת שעה), התשנ"א-1991, שתחולתו ביום 1 ביולי 1991.

החוק קובע, כי מעסיק זכאי לתשלום תמריץ מאוצר המדינה בתנאים הכאים:

א. העסיק מעל חמישה עובדים (במוצע חודשי) בתקופה שתחילתה ביום 1 בינואר 1991 וסיומה ביום 30 ביוני 1991 (להלן "תקופת הבסיס");

ב. פועל במגזר העסקי - למעט:

- 1) פעילויות שמבצעת המדינה או רשות מקומית;
- 2) מוסדות ללא כוונת רווח;
- 3) גוף שהמדינה או רשות מקומית משתתפת בתקציבו, במישרין או בעקיפין, בשיעור של 30% ויותר;
- 4) עבודות בנייה ציבוריות²;
- 5) שירותים ציבוריים³.

2. בצו לעידוד המגזר העסקי (קליטת עובדים) (עבודות בנייה) נקבע, כי המגזר העסקי יכלול עבודות בנייה פרטיות בלבד. לפי נתוני משרד הבינוי והשיכון, כ-250 חברות בנייה אשר קיבלו סיוע מהממשלה בשנים 1990-1991 לא היו זכאיות לתמריץ.

3. בצו לעידוד המגזר העסקי (קליטת עובדים) (שירותים ציבוריים) שפרסם שר האוצר, כלולים 34 שירותים ציבוריים שחוק לא חל עליהם.

ג. העסיק עובד נוסף מעל הממוצע החודשי של העובדים שהעסיק "בתקופת הבסיס" מאז ה-1 ביולי 1991 - עובד שהוא אזרח או תושב ישראל, ושעבד לפחות במשך רבעון קלנדרי מלא.

על מנת למנוע ניצול לרעה של התמריץ, נקבעו בחוק ותקנותיו מספר סייגים. העובד הנוסף חייב להתקבל לעבודה כדין, להיות מועסק לפחות שש שעות ביום ועל מעסיקו לנכות מס הכנסה משכרו כנדרש. כמו כן, מעסיק אינו זכאי לתמריץ עבור עובד נוסף שהוא:

- א. קרובו של המעסיק או קרובו של מנהל התאגיד;
- ב. עובד המבצע עבודה שבוצעה קודם לכן על-ידי קבלן עצמאי;
- ג. עובד שעבד קודם לכן בעסק אחר של אותו מעסיק;
- ד. חבר אגודה שיתופית ומי שמחליף אותו בעבודתו.

תוקפו של החוק נקבע תחילה ל-10 חודשים, אולם במרס 1992 הוארך תוקפו לשנתיים. החוק קבע, ששיעור התמריץ יהיה שליש מהשכר החודשי ששולם לעובד בפועל בשנת העסקתו הראשונה, אך לא יותר מ-1,000 ש"ח לחודש, ובשיעור רבע מהשכר החודשי ששולם לעובד בפועל בשנת העסקתו השנייה, אך לא יותר מ-750 ש"ח לחודש. תקרות אלו מתעדכנות מדי רבעון על-פי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן. לוח א' מציג את תקרת השכר החודשי לתשלום התמריץ מיולי 1991 ועד לדצמבר 1995.

לוח א': תקרת השכר החודשי לתשלום התמריץ

תקרת התמריץ (ש"ח)		תקרת שכר לחודש (ש"ח)	רבעון
שנה שנייה להעסקת העובד	שנה ראשונה להעסקת העובד		
-	1,000	3,000	יולי-ספטמבר 1991
-	1,043	3,129	אוקטובר-דצמבר 1991
-	<u>1,022</u>	<u>3,065</u>	<u>ממוצע 1991</u>
-	1,046	3,139	ינואר-מרס 1992
-	1,092	3,275	אפריל-יוני 1992
823	1,097	3,290	יולי-ספטמבר 1992
844	1,125	3,376	אוקטובר-דצמבר 1992
<u>834</u>	<u>1,090</u>	<u>3,270</u>	<u>ממוצע 1992</u>
869	1,159	3,477	ינואר-מרס 1993
904	1,205	3,614	אפריל-יוני 1993
910	1,213	3,638	יולי-ספטמבר 1993
941	1,254	3,762	אוקטובר-דצמבר 1993
<u>906</u>	<u>1,208</u>	<u>3,623</u>	<u>ממוצע 1993</u>
961	1,282	3,845	ינואר-מרס 1994
996	1,328	3,984	אפריל-יוני 1994
1,033	1,377	4,130	יולי-ספטמבר 1994
1,070	1,427	4,280	אוקטובר-דצמבר 1994
<u>1,015</u>	<u>1,354</u>	<u>4,060</u>	<u>ממוצע 1994</u>
1,095	-	4,378	ינואר-מרס 1995
1,106	-	4,422	אפריל-יוני 1995
1,123	-	4,491	יולי-ספטמבר 1995
1,160	-	4,638	אוקטובר-דצמבר 1995
<u>1,121</u>	-	<u>4,482</u>	<u>ממוצע 1995</u>

תיקוני חקיקה

במהלך השנים 1992 ו-1993 התקבלו שלושה תיקוני חקיקה אשר מטרתם היתה, בין היתר, להאריך את תחולת החוק, להוציא מכלל הזכאים קבוצות מעסיקים מסוימות וכן להרחיב את הזכאות למעסיקים, אשר נמנע מהם לקבל את התמריץ עד אז.

א. החוק המקורי קבע, כי מסכום התמריץ ינוכה כל תשלום אחר המשתלם למעסיק או לעובד מאוצר המדינה בשל הכשרה מקצועית או סיוע לקליטה בעבודה. סעיף זה מנע ממעסיקים להעסיק עובדים שקיבלו תשלומים שונים מהמדינה, כגון חיילים משוחררים. בפברואר 1992 תוקן החוק, כך שמהתמריץ מנוכה רק תשלום, שהמעסיק קיבל בשל העובד הנוסף.

ב. בהגדרת ה"מעסיק" בחוק המקורי כלולות גם חברות כוח אדם. נוסח זה מנוגד לכוונת המחוקק לעודד קליטת עובדים חדשים ולשלם תמריץ למעסיק, שאצלו מועסק העובד הנוסף.

סוגיה זו נפתרה בתיקון מס' 2 לחוק, אשר נתקבל בכנסת ב-26 במרץ 1992. התיקון מוציא קבלני כוח אדם מכלל הגדרת "מעסיק" וקובע, כי התמריץ ל"עובד קבלן" ישולם ישירות למעסיק אשר שכר שירותים מחברת כוח אדם, שמירה או ניקיון. תיקון זה האריך, כמו כן, את תקופת תשלום התמריץ מ-10 חודשים ל-24 חודשים עבור כל עובד נוסף.

ג. לפי תנאי הזכאות בחוק המקורי, מעסיקים אשר בתקופת הבסיס מספר עובדיהם היה קטן מחמישה או לא העסיקו עובדים כלל, אינם זכאים לתשלום התמריץ, גם אם מספר עובדיהם גדל לאחר ה-1 ביולי 1991. הארכה נוספת של תחולת החוק חייבה לעדכן את תקופת הבסיס על מנת לאפשר למעסיקים נוספים ליהנות מן התמריץ.

תיקון מס' 3 לחוק שהתקבל בכנסת באוגוסט 1993 הרחיב את מעגל הזכאים לתמריץ, כדלקמן:

1) המועד האחרון לקבלת עובד נוסף שבגינו ישולם התמריץ הוא עד ה-31 בדצמבר 1993.

(2) הגדרת "עובד נוסף" הורחבה, כך שמעסיק זכאי לתמריץ בעד עובד גם אם לא השלים את מכסת ימי העבודה ברבעון, ובלבד שעבד 135 שעות, לפחות, בחודש בכל אחד מחודשי הרבעון.

(3) נקבעה "תקופת בסיס חדשה" מיולי עד דצמבר 1992, או כל תקופה אחרת בת 6 חודשים רצופים ושלמים לאחר חודש יולי 1992 ולפני הרבעון, שבעדו נתבע התמריץ.

יתר על כן, תיקון מס' 3 לחוק מונע ממעסיק להחליף "עובד נוסף" בעובד אחר בתום תקופת זכאותו לתמריץ (24 חודשים). התיקון קובע, כי מספרם של העובדים שבעדם שולם תמריץ וחלפו 24 חודשים מיום ששולם לראשונה התמריץ בעדו, יצורף למספר הממוצע של העובדים בתקופת הבסיס. כך שלאחר תום 24 חודשי תשלום, התמריץ משולם עבור תוספת עובדים מעל למספר העובדים הנוספים שהתמריץ כבר שולם בעבורם.

היערכות המוסד להפעלת החוק

בהסכם שנחתם בין המוסד לביטוח לאומי לבין הממשלה בספטמבר 1991, הוטלה הפעלת החוק על המוסד, כאשר האוצר התחייב לממן את כל הסכומים שידרשו לתשלום התמריץ ואת ההוצאות המינהליות הנובעות מביצוע החוק ותקנותיו.

היערכות המוסד להפעלת החוק כללה:

"יחידת התמריץ"

לצורך ביצוע החוק, הוקמה במוסד יחידה מיוחדת - במסגרת מינהל הגבייה - כאחראית על הקשר עם המעסיקים הזכאים ועל אישור הבקשות לתמריץ.

יחידת התמריץ פעלה במשרד הראשי בירושלים, וסניפי המוסד ברחבי הארץ לא היו מעורבים כלל בתשלומי התמריץ.

בניית קובץ מעסיקים הזכאים לתמריץ

לשם הפעלת החוק נבנה קובץ תמריץ, הכולל מעסיקים שהעסיקו לפחות חמישה עובדים בתקופת הבסיס. זאת - בהתבסס על טפסי 102, שמגישים המעסיקים למוסד מדי חודש, ונוסף על נתונים שנתקבלו ממעסיקים שפנו למוסד ביוזמתם בעקבות פרסומים שיזם המוסד בנושא.

קובץ זה כלל כ-27,600 מעסיקים שעמדו בתנאי "תקופת הבסיס" - זו שמינואר עד יוני 1991 - ועוד כ-17,300 מעסיקים אשר נוספו בעקבות תיקון מס' 3 לחוק, שקבע תקופת בסיס חדשה.

הסכם על לשכת רואי החשבון

באוקטובר 1991 נחתם הסכם בין המוסד לבין לשכת רואי החשבון בכל הקשור לנוהל הבדיקה ולאישור טופסי הבקשה לתמריץ המוגשים על ידי המעסיקים ואף לאופן הגשת הצהרותיהם בעניין מספר העובדים המועסקים ב"תקופת הבסיס".

פניית המוסד למעסיקים הזכאים

בסוף חודש דצמבר 1991 החל המוסד לשלוח טופסי בקשה לתמריץ למעסיקים הזכאים, לכאורה, לתמריץ - באם יתקיימו בהם כל התנאים שנקבעו בחוק.

מאותו מועד ואילך (עד דצמבר 1995) שלח המוסד בתחילת כל רבעון טופסי בקשה בהתייחס לרבעון הקודם, וכמו כן נשלחו למעסיקים אגרות לעדכון תנאי הזכאות וכללי הגשת הטפסים.

פרסום באמצעות התקשורת

המוסד פרסם באמצעי התקשורת הכתובה והאלקטרונית הודעות בדבר קיומו של החוק, וכן הפעיל תיבה קולית (טלמסר) שבאמצעותה ניתן היה לקבל מידע על החוק. זאת במטרה לעודד את המעסיקים לממש את הזכות המוקנית להם בחוק וכן לאתר מעסיקים נוספים העומדים בתנאי הזכאות, אשר לא הופיעו בקובץ התמריץ.

התחלת ביצוע החוק

התקנות לביצוע החוק פורסמו ב-22 בנובמבר 1991, ותחולתן היתה מה-1 ביולי 1991, ולכן, המוסד יזם, כאמור, רק במהלך חודש דצמבר 1991 פנייה ישירה למעסיקים, שייתכן שיימצאו זכאים לתמריץ.

לאחר קבלת התביעות הראשונות וקליטת הנתונים במחשב, החלו תשלומי התמריץ להתכצע ב-3 בינואר 1992⁴.

4. ככתוב בדו"ח מבקר המדינה, היערכות המוסד היתה "מחירה ויעילה" (ר' דו"ח שנתי 43, עמ' 675-686).

עיקרי הממצאים

מטרת מחקר זה להציג נתונים על תשלומי התמריץ למעסיקים ועל מספר העובדים הנוספים, שבגינם שולם התמריץ עבור השנים 1991 עד 1995, התמקד בעקר כניתוח מאפייני המעסיקים והעובדים הנוספים (דימוגרפיים, כלכליים, תעסוקתיים, כספיים וכו')⁵. הנתונים המוצגים מעודכנים לסוף מרס 1996. יש להדגיש, כי ניתן להגיש בקשה לתמריץ עבור הרבעון האחרון של שנת 1995 עד ל-30 בספטמבר 1996, ולכן ייתכנו שינויים קלים בנתונים הסופיים שיתקבלו בסוף שנת 1996.

תשלומי התמריץ ואוכלוסיית מקבלי התמריץ

התפתחויות עיקריות - לוח מס. 1

עד סוף חודש מרס 1996, שילם המוסד לביטוח לאומי סכום בן 1.8 מיליארד ש"ח בקירוב כתמריץ למעסיקים שהיו זכאים ליהנות מחוק זה. במונחים ריאליים מדובר בסכום בן 2.3 מיליארד ש"ח בקירוב (במחירי ינואר 1996) ששולמו במהלך חמש השנים מאז החלת החוק (1991-1995).

מספר המעסיקים שקיבלו תשלומי תמריץ מגיע ל-11,506. 3,000-6,000 מעסיקים כממוצע לרבעון בשנה תבעו תמריץ.

התמריץ שולם כגין העסקתם של כ-236 אלף עובדים נוספים, בהיקף של כ-13,000 - 60,000 עובדים בממוצע לרבעון בשנה.

אוכלוסיית מקבלי התמריץ לפי חודשי העסקה וסכום התשלום הממוצע -

לוח מס. 2

עבור הרבעון הראשון מיום הפעלת החוק (יולי-ספטמבר 1991) התמריץ ניתן לכ-2,480 מעסיקים. מספר זה הלך וגדל עד לרבעון הראשון של שנת 1994, שבו היה 6,630 מעסיקים בקירוב. לאחר השנתיים הראשונות מאז החלת החוק,

5. ממצאים ראשוניים להפעלת החוק פורסמו על ידי י. זילבר, "החוק לעידוד המגזר העסקי: ממצאים ראשוניים", סקירה שנתית של המוסד לביטוח לאומי, 1991-1992, עמ' 249-263.

מספר המעסיקים מקבלי התמריץ התחיל לקטון. ירידה זו נובעת מתנאי הזכאות, שלפיהם תשלומי התמריץ מצטמצמים לאחר 24 חודשי העסקת העובד הנוסף.

כמו כן, מספר העובדים שבגינם ניתן התמריץ גדל מ-6,300 בקירוב ברבעון הראשון של שנת 1991 ל-77,000 בקירוב בסוף שנת 1993. מאז תחילת שנת 1994 מספר העובדים הזכאים לתמריץ הולך וקטן וזאת - עד למועד סיום תשלום התמריץ.

התמריץ הממוצע לעובד היה 588 ש"ח ברבעון הראשון של שנת 1991 והגיע לכ-900 ש"ח לחודש בסוף שנת 1995. במונחים ריאליים מדובר בתשלום ממוצע ברמה קבועה. מאחר ששיעור התמריץ יורד משליש השכר בשנה הראשונה לרבע משכרו של העובד בשנת העסקתו השנייה, מדובר בגידול ריאלי בהכנסה המזכה תמריץ (ר' גם לוח מס. 19). בהשוואה לתקרת התמריץ הממוצעת לחודש, נראה כי גובה התמריץ הממוצע לעובד בשנים 1992 - 1995 נשאר יציב: בין 72% ל-76% מתקרת התמריץ הממוצעת (לוח ב').

לוח ב': גובה התמריץ הממוצע לעובד לעומת תקרת התמריץ הממוצעת לחודש בשנה

שנה	תקרת התמריץ הממוצעת לחודש (ש"ח)	תמריץ ממוצע לעובד לחודש (ש"ח)	התמריץ הממוצע לעובד כאחוז מהתקרה הממוצעת לחודש
1991	1,022	627	61.4
1992	1,005	725	72.1
1993	1,057	804	76.1
1994	1,185	865	73.0
1995	1,121	850	75.8

תשלומי התמריץ לפי ענף כלכלי ולפי שנת זכאות - לוח מס. 3

כ-55% מהתמריץ ששולם עבור השנים 1991 עד 1995 ניתנו למעסיקים בענפים יצרניים (חקלאות, תעשייה, בינוי ותחבורה). כ-37% ניתנו למעסיקים בענפי המסחר והפיננסים, וכ-7% - למעסיקים בענפי השירותים.

בחינת השינויים שחלו בהתפלגות התשלומים במהלך חמש שנות הזכאות מעלה, כי אין הבדלים משמעותיים בהתחלקות התמריץ בין ענפי הכלכלה השונים.

תשלומי התמריץ לפי גודל המעסיק - לוח מס. 4

כ-31% מהתמריץ שולמו למעסיקים אשר העסיקו עד 24 עובדים בתקופת הבסיס. אלה מונים כ-74% מכלל המעסיקים מקבלי התמריץ.

שליש נוסף מתשלומי התמריץ ניתן למעסיקים שהעסיקו 25 - 99 עובדים בתקופת הבסיס (65% מכל מקבלי התמריץ). לעומת זאת, המפעלים הגדולים המעסיקים 100 עובדים ויותר (6.5% מכל מקבלי התמריץ) קיבלו כ-38% מסך כל תשלומי התמריץ.

מעסיקים המקבלים תמריץ

המעסיקים הזכאים לתמריץ והמעסיקים שקיבלו תמריץ בפועל - לוח מס. 5

מכ-133,500 מעסיקים במשק במוצע בשנים 1991-1993 (הרשומים כפעילים בקובץ המעבידים של המוסד), אותרו כ-45,000 מעסיקים במגזר העסקי שעמדו בכל תנאי זכאות. אחוז המעסיקים המכוסים על-ידי החוק הגיע אפוא לכ-34% מכלל המעסיקים הפעילים בקובץ מעבידים.

מספר המעסיקים שקיבלו בפועל תמריץ בגין העסקת עובדים נוספים הגיע ל-11,506, שהם 25.6% מכלל המעסיקים המכוסים על-ידי החוק, וכ-9% בלבד מכלל המעסיקים במשק. התפלגות המעסיקים לפי ענף כלכלי מעידה על אחוז גבוה של מקבלי תמריץ בענף הבינוי - כ-41% מכלל הזכאים. בענפי התעשייה, חשמל ומים, אחוז זה הגיע לכ-33%-34%; בענפי מסחר, תחבורה ופיננסים - לכ-23%-26%, ואילו בענף השירותים הציבוריים והקהילתיים אחוז המעסיקים מקבלי התמריץ היה כ-10% בלבד, מכלל הזכאים בענף.

מעסיקים מקבלי תמריץ לפי תקופת הבסיס - לוח מס. 6

כ-81% מהמעסיקים מקבלי התמריץ (9,278 מעסיקים) היו זכאים לתמריץ בהתחשב בתקופת הבסיס שתחילתה ביום 1 בינואר 1991 וסיומה ב-30 ביוני 1991. שינוי בחוק, אשר קבע תקופת בסיס נייזת, איפשר לכ-2,230 מעסיקים נוספים לקבל תשלומי תמריץ לפי תקופת בסיס מאוחרת יותר: התמריץ לכ-1,460 מעסיקים חושב לפי תקופת הבסיס יולי-דצמבר 1992, ולכ-770 מעסיקים נוספים התמריץ שולם לפי תקופת בסיס בת שישה חודשים רצופים, שתחילתה באוגוסט 1992.

מעסיקים מקבלי תמריץ לפי ענף כלכלי ושנת זכאות - לוח מס. 7

קרוב ל-4,800 מעסיקים בממוצע קיבלו תמריץ מדי רבעון במשך חמש השנים מאז החלת החוק. אחוז מקבלי התמריץ בענפי הייצור (חקלאות, תעשייה, בינוי ותחבורה) הגיע לכ-51% מכלל מקבלי התמריץ. המעסיקים בענפי המסחר והפיננסים מנו כ-40% מכלל מקבלי התמריץ, לעומת כ-9% למעסיקים בענפי השירותים.

מעסיקים מקבלי התמריץ לפי ענף כלכלי ולפי משך זמן קבלת התמריץ - לוח מס. 8

קרוב לשליש מהמעסיקים מקבלי התמריץ קיבלו תמריץ במשך פחות משנה (עד 4 רבעונים). כ-29% קיבלו תמריץ במשך 5 - 8 רבעונים, 21% קיבלו תמריץ לתקופה בת 9 - 12 רבעונים, ו-16% בקירוב קיבלו תמריץ לתקופה בת 13 - 18 רבעונים.

ההתפלגות לפי ענפי כלכלה מורה, כי בענפי המסחר וכן ענפי השירותים האישיים שיעור מיצוי הזכאות לתמריץ נמוך, יחסית: בין 36% - 40% מהמעסיקים בענפים אלה קיבלו תמריץ לתקופה שלא עולה על 4 רבעונים, ורק כ-12%-13% מהם בלבד קיבלו תמריץ במשך 13 - 18 רבעונים.

מעסיקים מקבלי התמריץ לפי ענף כלכלי וגודל המעסיק - לוח מס. 9

בחינת התפלגות המעסיקים לפי ענף כלכלי ומספר העובדים שהועסקו בתקופת הבסיס מעלה, כי שיעור המעסיקים הגדולים (יותר מ-50 עובדים) גבוה

בענפי החקלאות (44.8% לעומת 12.0% במוצע ארצי) ונמוך בענפי הבינוי (8.8%) והשירותים האישיים (3.5%).

לעומת זאת, חלקם של המעסיקים הקטנים (עד 9 עובדים בתקופת הכיס) גדול בענפי המסחר (41.6% לעומת ממוצע ארצי בן 38.7%), השירותים האישיים (42.1%) והפיננסים (49.9%). ענף החקלאות בולט באחוז הנמוך של מעסיקים קטנים (22.7% בלבד עד 9 עובדים).

מעסיקים מקבלי התמריץ לפי גודל המעסיק ולפי מספר עובדים נוספים

לוח מס. 10

בלוח זה אנו בוחנים את מספר העובדים הנוספים שהועסקו, לפי גודל המעסיק בתקופת הכיס. מהנתונים עולה, כי 978 מעסיקים (שהם כ-8.5% מכל המעסיקים מקבלי התמריץ) העסיקו כל אחד יותר מ-50 עובדים נוספים. 701 מהם העסיקו יותר מ-50 עובדים עוד לפני מתן התמריץ. כמו-כן, מ-361 מעסיקים אשר העסיקו יותר מ-100 עובדים נוספים כ-256 (יותר משני שלישים) הם מעסיקים גדולים שהעסיקו יותר מ-100 עובדים לפני מתן התמריץ.

לעומת זאת, כ-62% מהמעסיקים הקטנים (עד 9 עובדים בתקופת הכיס) העסיקו פחות מ-5 עובדים נוספים, ועוד 33% מהם העסיקו 5 - 20 עובדים נוספים.

נתונים אלה מצביעים על הקשר ההדוק בין גודל המעסיק לפני תשלום התמריץ לבין מספר העובדים, שכגינם ניתן התמריץ: ככל שהמעסיק גדול יותר, מספר העובדים הנוספים שהועסקו מאז החלת החוק הולך וגדל (ר' לוח מס. 18).

מעסיקים מקבלי תמריץ לפי איזור גיאוגרפי ולפי משך זמן קבלת התמריץ -

לוח מס. 11

מלוח זה אנו למדים, כי התמריץ ניתן ל-3,851 מעסיקים הנמצאים בתל-אביב-יפו (33.5% מכל מקבלי התמריץ), ל-1,339 מעסיקים באיזור חיפה ולעוד כ-800 - 1,000 מעסיקים בירושלים, ברחובות וברמת-גן. כסך הכול, 5 ערים אלה מונות כ-67.6% מכל המעסיקים המקבלים תמריץ. המעסיקים אשר משך קבלתם תמריץ ארוך יותר נמצאים בעפולה, בתל-אביב

ובטבריה. 41%-48% מהם קיבלו תמריץ כמשך יותר מ-9 רבעונים לעומת 37.3% בממוצע ארצי.

לעומת זאת, לכ-40.0% ממעסיקים בבאר-שבע ולכ-48.5% בנצרת התמריץ ניתן לתקופה קצרה בת פחות מ-4 רבעונים (לעומת 33.8% בממוצע ארצי).

העובדים הנוספים שבגינם שולם התמריץ

מאז החלת החוק ועד לסוף מרס 1996, התמריץ שולם למעסיקים בגין העסקתם של 236,223 עובדים נוספים שונים.

לפי תכונות דמוגרפיות

א. עובדים נוספים לפי גיל ומין - לוח מס. 12

כשני שלישים מהעובדים הנוספים שהועסקו היו גברים. אחוז זה גבוה במיוחד לאור חלקם של הגברים בסך כל השכירים במשק (כ-56%). גילם של כ-35% מן העובדים הנוספים היה נמוך מ-25 שנה - 31.4% מהגברים ו-40.4% מהנשים, אולם רק 6.8% מן העובדים הנוספים היו בני 50 ויותר (8.6% מהגברים ו-4.1% מהנשים).

ב. עולים חדשים, שבגינם שולם התמריץ לפי גיל ומין - לוח מס. 13

כ-24% מהעובדים הנוספים שבגינם שולם התמריץ, היו עולים חדשים⁶. השיעור אצל הגברים ואצל הנשים היה כמעט זהה.

התפלגות הגילים של העולים החדשים מעידה על אחוז גבוה יותר של העובדים המכוגרים: רק 16% מהם בגיל נמוך מ-25 שנים (לעומת ממוצע כללי בן 35%) לעומת כ-11% בני 50 ויותר (לעומת 6.8% בממוצע כללי).

6. עד שלוש שנים בארץ ביום התחלת עבודתם.

חלקם של העולים בכלל העובדים הנוספים גדל עם הגיל: מ-11% בקירוב בקבוצות הגיל עד 24 ועד לכ-39% בקבוצות הגיל 50 ויותר. ממצא זה מתייחס לשני המינים כאחד.

לפי תכונות כלכליות

א. עובדים נוספים לפי תאריך התחלת עבודתם אצל המעסיק - לוח מס. 14

התפלגות העובדים הנוספים לפי תאריך התחלת העבודה מורה, כי 54% מהם נקלטו בשנה וחצי הראשונה להפעלת החוק (עד דצמבר 1992), 46% מהם גויסו במהלך שנת 1993. הגידול שחל בגיוס עובדים נוספים במחצית השנייה של שנת 1993 נזקף לכך שמעסיקים הזדרזו לגייס עובדים חדשים עד תום תקופת הזכאות (31 בדצמבר 1993) על מנת לקבל בגינם תמריץ.

לעומת זאת, ב-18 החודשים הראשונים לתשלומי התמריץ העסקת עולים חדשים היתה שכיחה יותר: כ-59% מכלל העולים החדשים, שבגינם שולם התמריץ, נקלטו בעבודה עד סוף דצמבר 1992. נתון זה מלמד כי בחודשים הראשונים לתשלומי התמריץ התמריץ נוצל במידה רבה יותר להעסקת עולים חדשים לעומת השנה האחרונה והן לעומת יתר העובדים הנוספים. יש בעובדה זו כדי להצביע על יעילותה של התכנית לשילובם של עולים חדשים בעבודה, שהיו מתקשים מאוד בכך אלמלא הסוכסידיה הממשלתית.

כמו כן, חלוקה לפי גודל המעסיק מעידה כי בשנה הראשונה להפעלת החוק המעסיקים הגדולים (מעל 50 עובדים) גייסו אחוז גבוה יותר של עובדים נוספים, ואילו המעסיקים הקטנים התחילו לגייס עובדים נוספים במידה רבה במחצית השנייה של שנת 1992.

ב. עובדים נוספים לפי ענף כלכלי ושנת זכאות - לוח מס. 15

מספר העובדים הנוספים, שבגינם שולם התמריץ במרוצת ארבע השנים הראשונות להחלת החוק, גדל מ-12,900 בקירוב בשנת 1991 ל-58,900 בקירוב בשנת 1994. בשנת 1995 חלה ירידה ניכרת במספר העובדים הנוספים, שמעסיקיהם קיבלו בגינם תמריץ (כ-14,000 בלבד).

חלקם של העובדים הנוספים, שבגינם שולם התמריץ, בכלל השכירים במשק מוצג בלוח הבא:

לוח ג': חלקם של העובדים הנוספים בכלל השכירים במשק

שנה	סך הכל שכירים (אלפים)	עובדים נוספים	עובדים נוספים כאחוז מכל השכירים
1991	1,288.5	12,903	1.0
1992	1,354.8	40,090	3.0
1993	1,450.7	69,444	4.8
1994	1,558.0	58,896	3.8
1995	1,667.0	14,282	0.9

מנתונים אלה אנו למדים, כי חלקם של העובדים הנוספים בכלל השכירים במשק גדל מ-1% ב-1991 ל-5% בקרוב בשנת 1993 אך חזר וירד ב-1995 ל-1% בקירוב.

ההתפלגות לפי ענף כלכלי מורה, כי כמעט 56% מהעובדים הנוספים הועסקו בענפים היצרניים (חקלאות, תעשייה, בינוי ותחבורה), כ-36% הועסקו בענפי המסחר והפיננסים, וכ-7% בענפי השירותים.

לא נמצאו הבדלים ניכרים בהתפלגות העובדים לפי ענפי הכלכלה במרוצת השנים 1992 - 1995.

ג. עובדים נוספים לפי ענף כלכלי ולפי משך זמן קבלת התמריץ -
לוח מס. 16

התמריץ ניתן ל-70% בקירוב מהעובדים הנוספים במשך תקופה שלא עלתה על 12 חודשים, לעומת 30% מהעובדים שבגינם ניתן התמריץ לתקופה בת 12 - 24 חודשים. נתונים אלה מעידים על ניצול חלקי של הזכאות לתמריץ, הנובע מהפסקת העובד לעבוד לפני תום 24 חודשי העסקה, או בשל אי-הגשת תביעה מתאימה.

שיעור נמוך, יחסית, של מיצוי הזכאות לתמריץ נמצא אצל העובדים המועסקים בענפי החקלאות, המסחר והשירותים. ל-48%-50% מהם התמריץ ניתן לתקופה בת פחות מ-6 חודשים (לעומת ממוצע ארצי בן 45%).

לעומת זאת, ל-33%-35% מהעובדים המועסקים בענפי התעשייה והתחבורה התמריץ ניתן לתקופה בת 13 - 24 חודשים, לעומת כ-30% מהעובדים בממוצע ארצי.

ד. עובדים נוספים לפי גודל המעסיק - לוחות מס. 17-18

כ-33% מהעובדים הנוספים, שבגינם שולם התמריץ, הועסקו במפעלים המעסיקים עד 24 עובדים נתקופת הבסיס, כ-30% במפעלים המעסיקים 25 - 99 עובדים וכ-37% במפעלים המעסיקים 100 עובדים ויותר.

התפלגות העולים החדשים לפי גודל המעסיק, מעידה על אחוז גבוה יותר של עובדים שהועסקו במפעלים המעסיקים יותר מ-100 עובדים (כ-39%) ונמוך יותר אצל המעסיקים הקטנים (כ-29% אצל המעסיקים עד 24 עובדים).

נתונים אלה מחזקים את הקשר בין גודל המעסיק לבין מספר העובדים הנוספים: כ-64,900 עובדים נוספים (כ-27% מכל העובדים הנוספים) הועסקו במפעלים אשר העסיקו, כל אחד, יותר מ-100 עובדים לפני מתן התמריץ, ואשר כל אחד מהם גייס יותר מ-100 עובדים נוספים בעקבות קבלת התמריץ.

ה. עובדים נוספים לפי איזור גיאוגרפי ולפי משך זמן קבלת התמריץ - לוח מס. 19

חלוקת העובדים הנוספים לפי איזור גיאוגרפי דומה להתפלגות המעסיקים בלוח מס. 11. כ-160,100 עובדים נוספים, שהם כ-67.8% מכל העובדים הנוספים, מרוכזים ב-5 ישובים: תל אביב-יפו, חיפה, רמת גן, ירושלים ורמת גן.

כמו כן, שיעור ניצול התמריץ שונה לפי ערים: הוא גבוה, יחסית, בעפולה, בירושלים וברמלה ונמוך, יחסית, בנצרת, בנתניה ובחדרה.

1. עובדים נוספים לפי גובה השכר - לוח מס. 20

לוח זה מציג את התפלגות העובדים הנוספים, שבגינם שולם התמריץ, לפי גובה השכר שדווח על-ידי המעסיק בטופס התביעה לשנים 1991 - 1995, לפי ענף כלכלי, בנפרד לכל שנה.

חשוב לציין, כי נתוני השכר לא תמיד מדויקים, מאחר שהמעסיקים לא הקפידו לציין את מלוא שכרו של העובד הנוסף, אלא דווחו על השכר עד התקרה המזכה בתמריץ במקרים שהשכר שולם בפועל גדול מהתקרה.

תזוזת העובדים הנוספים לרמות שכר גבוהות יותר בין השנים 1991-1995 נזקפת לשתי סיבות עיקריות: גידול השכר במשק (עקב תשלום תוספות היוקר והסכמי השכר שנחתמו); קידום שכרם של העובדים הנוספים במהלך 24 חודשי הזכאות לתמריץ.

2. עובדים נוספים לפי גובה התמריץ - לוח מס. 21

לוח זה מציג את התפלגות העובדים הנוספים לפי גובה התמריץ, ששולם למעסיקים בשנים 1991-1995, כל שנה בנפרד. הנתונים מחולקים לפי שיעור התמריץ: השנה הראשונה להעסקת העובד (שיעור התמריץ שליש משכרו של העובד) והשנה השנייה להעסקת העובד (תמריץ בשיעור רבע שכרו של העובד).

חלקם של העולים החדשים גדול יותר בקבוצות התמריץ הנמוכות, אך קטן יותר בקבוצות התמריץ הגבוהות יותר: עבור 85% מן העולים, בשנת העסקתם הראשונה, שולם ב-1991 תמריץ בסכום עד 750 ש"ח, בשנת 1994 עבור 43.9%. כמו כן, ב-1991 רק עבור 2.8% מן העולים בשנת העסקתם הראשונה שולם תמריץ גבוה מ-1,000 ש"ח לחודש, ואילו בשנת 1994 עבור 25.9%.

קיזוזי התמריץ

קיזוזי התמריץ לפי שנת הקיזוז - לוח מס. 22

כאשר למעסיק יש יתרת חוב בחשבונו בביטוח הלאומי או במס הכנסה, נערך במחשב קיזוז אוטומטי מכספי התמריץ המגיעים לו על חשבון החוב.

סכום הקיזוזים שנערכו לסילוק חובות הביטוח הלאומי וחובות מס הכנסה מגיע ל-54.3 מיליוני ש"ח בקירוב במחירים שוטפים. במונחים ריאליים מדובר ב-66.2 מיליון ש"ח בקירוב (במחירי ינואר 1996), שהם כ-2.9% מסך כל התמריץ שניתן למעסיקים בשנים 1992 - 1995.

כ-5,370 קיזוזים נערכו לכ-1,640 מעסיקים שונים, דהיינו התמריץ הניתן לכל אחד מהם קוזז בממוצע כ-3.3 פעמים.

קיזוזי התמריץ הלכו וגדלו עם השנים: כ-2.1% מהתמריץ שאושר קוזזו בשנת 1992, לעומת יותר מ-9% מהתמריץ שאושר בשנת 1995.

קיזוזי תמריץ לפי ענף כלכלי - לוח מס. 23

כ-96% מסכומי התמריץ שקוזזו הועברו לסילוק חובות הביטוח הלאומי, לעומת 4% בלבד על חשבון חובות מס הכנסה.

התפלגות הקיזוזים לפי ענף כלכלי דומה מאוד להתפלגות תשלומי התמריץ: כ-38.2% מהקיזוזים נערכו בענפי התעשייה (המונים כ-37% מסך כל תשלומי התמריץ), כ-17% לענפי הפיננסים (המונים כ-17% מסך כל התמריץ) וכ-16% לענפי המסחר שחלקם בסך כל התמריץ כ-19%. לעומת זאת, כ-14% מקיזוזי התמריץ נערכו לענף הבינוי שחלקו כ-7% מסך כל תשלומי התמריץ. נתון זה מעיד, כנראה, על מצבו הכספי הקשה של הענף בשנים האחרונות.

כללי

תכיעה לתשלום תמריץ מוגשת על גבי טופס "הצהרה על התקופה הקודמת" וכן על גבי טופס "בקשה לתמריץ". טופס הבקשה כולל את פרטי הזכאות של העובדים הנוספים וכן את כל הפרטים הנדרשים לחישוב התמריץ (שכרו של העובד, תאריך התחלת עבודתו, סך כל עובדים ברבעון וכו'). המעביד מצהיר על נכונות הנתונים ומעביר את טופס הבקשה לאישור מייצגו (רואה חשבון או יועץ מס).

עם התקבל טופס הבקשה במוסד, נערכת במחשב סדרת בדיקות לוגיות, כגון: קיום תיק במערכת הממוחשבת של התמריץ, הפגשת פרטי העובדים עם קובץ אוכלוסין, סיכומים כספיים וכו'.

בזמן אישור תשלום התמריץ לא נערכת ביקורת נוספת לאימות הנתונים הכלולים בטופס הבקשה, כגון: תאריך התחלת עבודתו של העובד, השכר ששולם לו בפועל, מספר ימי העבודה בחודש וכו'. זאת - כדי לא לעכב את תשלום התמריץ, אשר מועבר למעסיק בסמוך לתאריך העסקת העובד הנוסף והגשת התביעה⁷.

אולם בדיעבד נערכות בדיקות ממוחשבות וכן ביקורות בספרי המעסיק על-מנת לאשר את זכאותו לתמריץ וכן על מנת לאמת את הנתונים שהוגשו על גבי התביעה. לדוגמה, נערכת בדיקה לוגית של מספר העובדים "בבקשה לתמריץ" ושל מספר העובדים שדווחו בטופס 102 לאותו חודש. מאחר שכללי הדיווח שונים - בבקשה לתמריץ יש לדווח על עובדים שאינם מופיעים בטופס 102, כגון עובדי חוץ, תושבי שטחים, ועובדי קבלן - לא ניתן לפסול תביעה בגלל אי התאמה בין הדיווחים השונים. אולם בדיקה זו מאתרת מעסיקים, אשר יש עילה לבצע לגביהם בדיקה נוספת ומעמיקה יותר, בעיקר באמצעות ביקורת בספרי המעסיק⁸.

7. עפ"י תיקון מס. 3 לחוק, סכום התמריץ יועבר למעסיק בתוך 45 ימים מיום הגשת הבקשה, ואם הועבר לאחר המועד האמור תיווסף עליו ריבית.

8. בתקנות נקבע, כי המוסד יבדוק את זכאות המעסיק לתמריץ, ולעובדי המוסד תחיינח סמכויות חקירה ופיקוח, כאמור בסעיפים 136 ו-136(א) לחוק הביטוח הלאומי.

בחודש פברואר 1992 החלה המחלקה לביקורת ניכויים לערוך ביקורות אצל המעסיקים מקבלי התמריץ כדי לוודא, האם אכן התמריץ שולם כדין. בשנים 1992-1995, נערכו 1,274 ביקורות אצל מעסיקים שונים, דהיינו כ-11% מכל המעסיקים מקבלי התמריץ נבדקו במהלך שנות זכאותם. מקצת הביקורות נעשו אצל מעסיקים שקיבלו תמריץ בשיעור בן 20,000 ש"ח ויותר. מספר הביקורות הלך וגדל, מ-137 ביקורות בשנת 1992 ל-254 ב-1993 (גידול של כ-85%) ול-495 ביקורות ב-1994 (גידול של כ-95% לעומת השנה הקודמת). בשנת 1995 נרשמה ירידה במספר הביקורות אשר הגיע ל-388. זאת בעקבות ירידה בהיקף תשלומי התמריץ.

אחוז הדיווחים הלקויים הממוצע הוא כ-46% מסך כל הביקורות. דהיינו, לא שולם התמריץ (בחלקו או במלואו) כדין לכמחצית המעסיקים מקבלי התמריץ שנבדקו. התשלום הלקוי יכול להיות ביתר או בחסר.

לוח מס. 25 חושף את סוגי הליקויים העיקריים בדיווח המעסיקים. רוב הליקויים נצפה בדיווח על עובדים נוספים שלא עבדו חודש מלא (כ-44% מהליקויים ב-1993 ויותר מ-78% ב-1995). הליקויים האחרים נתגלו בעיקר בסעיפי הדיווח על השכר, תאריך התחלת עבודה ותאריך סיום שגויים וכן על מספר העובדים שהועסקו בתקופת הנסיס וברבעונים השוטפים.

כמו-כן, נתגלו כ-30 מעסיקים (כ-2.3% מהמעסיקים שנבדקו) שאינם זכאים כלל לתמריץ, מאחר שהם מתוקצבים ישירות על ידי המדינה או מקבלים סיוע ממשלתי אחר.

בדיקות למניעת כפל תשלומים (תמריץ גמלאות)

במהלך השנים 1992 - 1995 נערכו הפגשות שוטפות בין פרטי העובדים, שבגינם שולם התמריץ למעסיקיהם, עם המידע על מקבלי דמי אבטלה וגמלה להבטחת הכנסה. בהפגשות ממוחשבות אלה אין די על מנת לקבוע בוודאות את אי זכאותו של המעסיק לתמריץ⁹, ויש צורך לאמת את הנתונים על ידי ביקורת בספרי המעסיקים.

9. עפ"י סעיף 1(3) לחוק, זכאי לתמריץ עובד אשר עבד לפחות 135 שעות בחודש; לפיכך עובד יכול להיות זכאי לדמי אבטלה עבור מספר ימים באותו חודש, שבגינם מעסיקו היה זכאי לתמריץ.

מאז שנת 1993 נערכו ביקורות אצל מעסיקים על סמך מידע שהתקבל מענף אבטלה על מנת לוודא, שלא שולם תמריץ בגין עובדים אשר קיבלו דמי אבטלה עבור אותה תקופה. בשנת 1993 נערכו 72 ביקורות "תמריץ אבטלה", בשנת 1994 358 ובשנת 1995 -337. הביקורות שנעשו בשנת 1995 העלו, כי ל-368 עובדים בקירוב מ-1,268 העובדים שנבדקו, (29% מהמקרים שנבדקו) נמצא כפל תשלומים של תמריץ ודמי אבטלה. כמו כן נמצא, כי ברוב המקרים, המעסיק אינו מעורב ולא תרם לליקוי.

פניות לוועדה לעררים

כללי

מעסיק אשר בקשתו לקבלת תמריץ נדחת על-ידי המוסד, רשאי לערור על החלטה זו בפני הוועדה לעררים. בוועדה זו חברים נציג משרד האוצר (המשמש יושב ראש הוועדה), נציג משרד התעשייה והמסחר ונציג המוסד לביטוח לאומי.

עד סוף אפריל 1996 פנו - לפחות פעם אחת - לוועדה לעררים כ-1,490 מעסיקים, שהם כ-13% מכל מקבלי התמריץ. הוועדה דנה ב-2,110 פניות בקירוב של מעסיקים במהלך התקופה.

להלן התפלגות העררים שנדונו בוועדה לפי שנים, מינואר 1993 - מועד התחלת פעילותה של הוועדה - ועד לאפריל 1996:

1993	543	עררים
1994	958	עררים
1995	447	עררים
1996 I-IV	165	עררים
סך הכול	2,113	עררים

עררים לפי נושא והחלטות הוועדה - לוח מס. 26

לוח זה מציג את מספר הפניות שנדונו בוועדה לפי סיבות הערעור והחלטות הוועדה. הסיבה העיקרית לערעור בפני הוועדה היא הגשת הבקשה לתמריץ לאחר המועד האחרון שנקבע בתקנות¹⁰. עד חודש אפריל 1996 הוגשו לוועדה 1,728 פניות בעקבות איחור בהגשת הבקשה, שהן כ-82% מכל הפניות שהופנו לוועדה.

מספר העררים שאושרו על-ידי הוועדה הוא 1,244, שהם 58.9% מסך כל הבקשות שהופנו אליה. אולם כאשר מנכים את החלטות הוועדה בעניין אחר עד 3 חודשים בהגשת הבקשות - שאושרו כולן על ידי הוועדה - אחוז זה יורד ל-32.7% בקירוב מכל הפניות לוועדה.

סקר עמדות ודעות לגבי אוכלוסית מקבלי התמריץ

האוכלוסיה הנחקרת

בחודשים ספטמבר-דצמבר 1995 נערך סקר בקרב המעסיקים מקבלי התמריץ, אשר מטרתו היתה קבלת מידע נוסף על יעילות התמריץ להרחבת מעגל התעסוקה. במסגרת הסקר ענו על השאלון 140 מעסיקים, אשר קיבלו תמריץ בשנים 1991-1995. המעסיקים שעלו במדגם נבחרו לפי שני מאפיינים כלכליים: מספר העובדים שהועסקו אצלם לפני קבלת התמריץ והענף הכלכלי.

10. תוך 6 חודשים מתום חרבעון עד 30 בספטמבר 1993 ותוך 9 חודשים מה-1 נאוקטובר 1993.

לוח ד': אוכלוסיית הסקר

סך כל מקבלי התמריץ (אחוזים)	סך הכול		
	אחוזים	מספרים	

גודל המעסיק

סך כל מקבלי התמריץ (אחוזים)	סך הכול אחוזים	סך הכול מספרים	קטגוריה
100.0	100.0	140	סך הכול
38.7	31.4	44	9-5 עובדים
35.4	30.7	43	24-10 עובדים
12.9	17.9	25	49-25 עובדים
6.5	7.9	11	99-50 עובדים
6.5	12.1	17	+100 עובדים

ענף כלכלי

סך כל מקבלי התמריץ (אחוזים)	סך הכול אחוזים	סך הכול מספרים	קטגוריה
100.0	100.0	140	סך הכול
50.1	62.1	87	ענפי ייצור
40.3	30.7	43	מסחר ופניננסים
9.6	7.2	10	שירותים

ממצאים עיקריים

א. עמדה כלפי הסיוע שהתקבל (שאלות 1 ו-8)

כ-91% מן הנחקרים השיבו, כי התמריץ ששולם להם תרם להרחבת התעסוקה במפעלים; כשליש מהם אף ציין, כי התמריץ תרם רבות להרחבת התעסוקה. אחוז גבוה יותר נמצא בקרב מעסיקים יותר מ-100 עובדים וכן בענף השירותים, שבהם כולם היו שבעי רצון מעילות התמריץ שניתן. כמו כן, כ-84% מהמעסיקים הנחקרים הכיעו את דעתם, כי תנאי הזכאות לתמריץ היו נוחים או סבירים, לעומת 16% שציינו כי תנאי הזכאות היו נוקשים מאוד או במידה רבה.

ב. השפעת החוק על העסקת עובדים נוספים (שאלות 2, 5, 7)

למעלה ממחצית מהמעסיקים, לא היו מגייסים את "העובדים הנוספים" כלל בלא התמריץ, או שהיו מעסיקים רק את חלקם (פחות ממחצית). שיעור זה עולה ל-64% בקרב המעסיקים הקטנים (פחות מ-10 עובדים), אך יורד לכ-50% בענף השירותים.

כ-47% מהמעסיקים הנחקרים היו קולטים את רוב "העובדים הנוספים" גם בלא תמריץ. אחוז נמוך יותר (36%) נמצא אצל המעסיקים הקטנים (פחות מ-10 עובדים), שכן תשלומי התמריץ היו משמעותיים עבורם וסייעו להרחבת התעסוקה.

כ-60% מהמעסיקים השיבו, כי התקופה בת 24 החודשים, שבהם ניתן תמריץ לכל "עובד נוסף", היתה מספקת במידה מתאימה או בינונית להאצת הפעילות הכלכלית של מפעלים. 40% טענו, שתקופת מתן התמריץ לא היתה מספיק ארוכה.

יש לציין, שאחוז המעסיקים שהביעו שביעות רצון ממשך תקופת מתן התמריץ היה גבוה יותר בקרב המעסיקים הגדולים (70% ממעסיקים יותר מ-100 עובדים) ובענפי הייצור (64%).

הרוב המכריע של הנשאלים (83%) השיבו, כי הוא ממשיך להעסיק את כל העובדים או את רובם, שבעבורם שולם התמריץ, גם לאחר הפסקת התשלומים. 40% מהם ממשיכים להעסיק את כל העובדים הנוספים, 43% - רובם. 14% מהם מעסיקים את חלקם בלבד.

בקרב המעסיקים יותר מ-25 עובדים, כ-85% השיבו, כי הם ממשיכים להעסיק את העובדים הנוספים גם לאחר סיום קבלת התמריץ (רובם או כולם). יתרה ממשך להעסיק חלק מהם.

כ-3% בלבד מהמעסיקים דיווחו, כי הם אינם ממשיכים להעסיק את "העובדים הנוספים" בלא קבלת התמריץ בגינם. הסיבות העיקריות שניתנו להפסקת העסקת העובדים הנוספים הן:

- הפעילות הכלכלית של המפעל הצטמצמה;
- העובדים עזבו מיוזמתם.

ג. רמת ההכשרה של העובדים הנוספים (שאלות 3, 4)

ל-42% בקירוב מהמעסיקים ניתן התמריץ עבור העסקת עובדים נוספים, שרובם היו חסרי הכשרה מקצועית מתאימה. השיעור גבוה מ-50% בקרב המעסיקים הגדולים (יותר מ-25 עובדים) ויורד ל-37% בקרב המעסיקים פחות מ-25 עובדים. כמו כן, 53% מהמעסיקים בענפי ייצור העסיקו עובדים בלא הכשרה מקצועית לעומת 29% בענפי המסחר והפיננסים ו-10% בלבד בענף השירותים.

לעומת זאת, כ-34% מהמעסיקים קלטו עובדים נוספים, שרובם מקצועיים. התפלגות המעסיקים לפי ענפי כלכלה מלמדת, כי בענפי הייצור כ-27% מהמעסיקים גייסו עובדים שרובם מקצועיים, לעומת 45% בענפי המסחר והפיננסים ו-40% בענף השירותים. כמעט 78% מהנשאלים השיבו, כי הם ניצלו במידה רבה את תקופת קבלת התמריץ להכשיר את "העובדים הנוספים" לעבודה מעשית במקצוע. שיעור זה גבוה מ-80% בקרב המעסיקים הקטנים (פחות מ-25 עובדים) ובענפי הייצור.

ד. ניצול תקופת הזכאות (שאלה 6)

כ-45% מהמעסיקים הנחקרים ניצלו את מלוא הזכאות לתמריץ עבור כל "עובד נוסף", ולעומת 56% ניצלו חלק בלבד מהתמריץ, שלו היו זכאים.

בקרב המעסיקים הקטנים (פחות מ-25 עובדים) מיצוי הזכאות היה מלא יותר (54%) ואשר כשמדובר במעסיקים הגדולים (יותר מ-25 עובדים), אשר רק 29% מהם ניצלו את מלוא זכאותם לתמריץ.

ניצול הזכאות שונה מענף כלכלי אחד למשנהו: 42% מהמעסיקים בענפי הייצור והשירותים ניצלו את מלוא התמריץ אשר היו זכאים לו, לעומת 50% בענפי המסחר ופיננסים. הסיבות העיקריות לאי מיצוי מלוא הזכאות לתמריץ הן אלה:

- אצל 24% מהנשאלים העובד הנוסף הפסיק לעבוד עוד לפני תום תקופת הזכאות;

- אצל 11% חלק מהבקשות שהוגשו לקבלת התמריץ נדחו על ידי המוסד;
- כ-11% מן המעסיקים לא הגישו בקשות לתמריץ עבור כל תקופת הזכאותם.

ה. שביעות רצון מהשירות (שאלה 9)

84% בקירוב מהמעסיקים השיבו כי היו מרוצים או מרוצים מאוד מהשירות שקיבלו מהמוסד לביטוח לאומי בכל מה שקשור לתשלום התמריץ (קבלת מידע, אופן הטיפול בתביעות, קצב הטיפול וכו'). כ-11% השיבו כי הם לא כל כך מרוצים מהטיפול, ו-5% - כי הם אינם מרוצים כלל מדרך הטיפול.

ו. עמדות לגבי המדיניות לעידוד התעסוקה (שאלות 10, 11)

כ-48% מהמעסיקים טענו, כי היה מקום לשפר את תנאי הזכאות לתמריץ או לשנותם, לעומת 42% אשר השיבו, שאין צורך לשנות את תנאי הזכאות או שלא הביעו את דעתם. אלה שהציעו לשנות את כללי הזכאות לתמריץ העלו את ההצעות הללו:

- מתן תמריץ גם למעסיקים הקטנים (פחות מ-5 עובדים);
- הגדלת תקופת הזכאות;
- הארכת משך הזמן להגשת הבקשות;
- פישוט תהליך הגשת הבקשות;
- הגדלת שיעור התמריץ.

אחוז גדול יותר של מעסיקים המעוניינים בשינוי תנאי הזכאות (65%) נמצא בקרב המעסיקים הגדולים (יותר מ-25 עובדים), שעבורם כל שינוי פירושו הגדלה משמעותית בהיקף התמריץ.

סיכום ומסקנות

לאחר חמש שנים של תשלומי תמריץ למעסיקים השאלות המרכזיות הן, האם מטרת החוק ליצור מקומות עבודה חדשים במשק אכן הושגה, ומהי מידת היעילות של תשלומים אלו לעומת יעילותן של תכניות אחרות לעידוד תעסוקה.

רמת יעילות

ניתן למדוד את רמת היעילות של התמריץ הניתן למעסיקים באמצעות השפעת התשלומים על שוק העבודה: מתן התמריץ מעודד המרת תשומות אחרות בתשומת עבודה - זולה יותר - גם בלא שינוי בהיקף התפוקה. גם הגדלת היקף הייצור - לאחר ירידה בעלות הייצור - מביאה במישרין לגידול התעסוקה.

ירידת מספר הכלתי מועסקים באמצע שנת 1992 במקביל לקליטת "עובדים נוספים" על ידי מעסיקים, אשר קיבלו בעבורם תמריץ, יכולה אולי להיות מושפעת מתוכנית התמריץ, אם כי אין כמונח תשובה חד משמעית לכך.

לוח ה': בלתי מועסקים ועובדים, שבגינם שולם התמריץ, 1990-1995

שנה	בלתי מועסקים		עובדים נוספים באמצעות התמריץ	
	מספרים	אחוז מכוח עבודה אזרחי	מספרים	אחוז מכוח עבודה אזרחי
1990	158,000	9.6	-	-
1991	187,200	10.6	12,903	0.7
1992	207,600	11.2	40,090	2.2
1993	195,000	10.0	69,444	3.6
1994	158,500	7.8	58,896	2.9
1995	132,000	6.3	14,282	0.7

מהנתונים עולה, כי במקביל לתשלומי התמריץ אכן ישנה ירידה במספר ובשיעור האבטלה. התפלגות העובדים הנוספים לפי ענף כלכלי יכולה אולי גם להצביע על תרומתם להרחבת מעגל התעסוקה בענפים מסוימים:

לוח ו': העובדים הנוספים כאחוז מכל העובדים השכירים, לפי ענף כלכלי, 1994-1991

ענף	1991	1992	1993	1994
סך הכול	1.0	3.0	4.8	3.8
ענפי ייצור	1.4	4.2	7.3	5.9
מסחר ופיננסים	1.8	5.1	7.5	5.6
שירותים	0.2	0.6	0.9	0.7

בין השנים 1993-1991 השפעת "העובדים הנוספים" על הרחבת התעסוקה היתה גדולה במיוחד בענפי הייצור: חלקם של העובדים הנוספים ב-1993 (7.3% מכל השכירים) היה גבוה פי 5.2 מחלקם בשנת 1991 (1.4% מכל השכירים).

קשר אפשרי בין הצטמצמות מימדי האבטלה לבין תשלומי התמריץ עולה גם מנתוני הסקר שנערך בקרב המעסיקים מקבלי התמריץ. רוב הנשאלים בסקר זה ענו, שבלא תמריץ היו מעסיקים פחות "עובדים נוספים": 18% מהם השיבו, שלא היו מעסיקים אף אחד מהם או רק חלק קטן בלבד, ועוד 34% ענו שהיו מעסיקים בלא תמריץ רק פחות ממחציתם.

סוגיה אחרת ביעילות התמריץ היא הגבלת התשלומים לתקופה בת שנתיים בלבד עבור כל "עובד נוסף". יעילותו של החוק נמדדת גם לפי מידת המשך העסקתו של העובד בתום זכאותו לתמריץ. 83% מהנשאלים ענו, כי הם ממשיכים להעסיק את כל העובדים הנוספים או את רובם גם לאחר הפסקת התשלומים. 14% השיבו, כי הם ממשיכים להעסיק חלק קטן בלבד מעובדים אלה, ו-3% בלבד דיווחו שהפסיקו לגמרי להעסיק את העובדים הנוספים בתום זכאותם לתמריץ.

יעילות יחסית

כאמור, החל מיוני 1986, ננקטו בישראל צעדים להורדת עלות העבודה באמצעות הפחתה הדרגתית של שיעורי דמי הביטוח. ההבדלים בין שתי התכניות לעידוד התעסוקה מאפשרים למדוד את היעילות היחסית של תשלומי התמריץ:

א. התמריץ למעסיקים ניתן לתוספת מוכחת של עובדים בלבד, ואילו הפחתת שיעורי דמי הביטוח חלה על כלל המעסיקים, כלומר באורח אוניברסלי, ללא זיקה להגדלת תעסוקה בפועל.

ב. הפחתת שיעורי דמי הביטוח הונהגה גם בהתייחס למבוטחים עצמאים, שאינם מעסיקים עובדים ולכן אין מצופה מהם השפעה על היקף התעסוקה.

ג. התמריץ למעסיקים שולם בדיעבד, רק לאחר בדיקת הגידול במספר המועסקים; ואילו הפחתת שיעורי דמי הביטוח, שהונהגה מראש, לא הותנתה בהגדלת היקף התעסוקה.

זאת ועוד, יש להשוות את העלות התקציבית של שתי התכניות יחסית להשפעתן על היקף התעסוקה:

- מאז יוני 1986 ועד לסוף שנת 1995 עלות העבודה הופחתה ב-49 מיליארד ש"ח בקירוב במחירי 1996, בלא שום ודאות שהיקף התעסוקה התרחב.

- בשנים 1991-1995 תשלומי התמריץ למעסיקים בגין העסקת כ-236 אלף עובדים נוספים הסתכמו ב-2.3 מיליארד ש"ח בקירוב, במחירי 1996, דהיינו פחות מ-10,000 ש"ח בממוצע לעובד שרובם הגדול זכה לרכוש כתוצאה מכך מקום עבודה לטווח הארוך.

מכאן, שתשלומי תמריץ למעסיקים תורמים ככל הנראה להרחבת מעגל תעסוקה, וזאת בהשוואה לתכנית השיפוי בגין הפחתת עלות העבודה, הניתנת כאמור לכל מבוטח, ללא חובת הוכחה על השפעתו להרחבת שוק העבודה. מכל מקום אין בידינו נתונים אמפיריים לגבי תרומתה של תכנית זו על רמת התעסוקה, אם כי מלכתחילה זה לא היה המטרה היחידה והבלעדית של התכנית.

נספחים

א. לוחות

לוח מס. 1: תשלומי התמריץ ואוכלוסיית מקבלי התמריץ, לפי שנת זכאות

1995 - 1991

אוכלוסיית מקבלי התמריץ (בממוצע לרבעון בשנה)		סכום התמריץ ששולם (באלפי ש"ח)		שנת זכאות
עובדים	מעסיקים	במחירי ינואר 1996	מחירים שוטפים	
12,903	3,198	74,730	48,515	1991
40,090	4,699	505,180	349,038	1992
69,444	5,957	873,870	669,858	1993
58,896	6,264	710,060	611,409	1994
14,282	2,956	153,830	145,765	1995
236,223	11,506	2,317,670	1,824,585	סך הכול*

* סך כל המעסיקים והעובדים המקבלים תמריץ אינו תואם לסיכום השנים מאחר

שבשנים 1995-1991 הם מופיעים יותר מפעם אחת.

לוח מס. 2: אוכלוסיית מקבלי התמריץ ותשלומי התמריץ, לפי חודשי העסקה

יולי 1991 - דצמבר 1995

תשלומי התמריץ			אוכלוסיית מקבלי התמריץ		רכעון
סכום ממוצע		סך הכול (אלפי ש"ח)	עובדים	מעסיקים	
לעובד (לחודש)	למעסיק (לרבעון)				
588	4,489	11,146	6,316	2,483	9-7/91
639	9,552	37,369	19,490	3,912	12-10/91
672	13,372	58,248	28,911	4,356	3-1/92
714	17,083	84,218	39,320	4,930	6-4/92
744	20,280	95,559	42,803	4,712	9-7/92
750	23,142	111,013	49,327	4,797	12-10/92
764	24,980	130,695	57,028	5,232	3-1/93
787	27,369	158,223	66,997	5,781	6-4/93
813	29,815	187,183	76,710	6,278	9-7/93
838	29,649	193,757	77,042	6,535	12-10/93
861	28,810	191,094	73,960	6,633	3-1/94
871	25,642	168,676	64,571	6,578	6-4/94
880	22,941	143,954	54,555	6,275	9-7/94
845	19,333	107,685	42,499	5,570	12-10/94
827	15,276	71,829	28,964	4,702	3-1/95
861	12,623	48,285	18,695	3,825	6-4/95
904	9,027	22,649	8,351	2,509	9-7/95
894	3,804	3,002	1,119	789	12-10/95
-	-	1,824,585	236,223	11,506	סך הכול*

* סך כל המעסיקים והעובדים אינו מתאים לסיכום מספרם ברבעונים מאחר שהם מופיעים יותר מפעם אחת במחלף תקופת הזכאות.

לוח מס. 3: תשלום התמריץ, לפי ענף כלכלי ולפי שנת זכאות (אלפי ש"ח)

1995 - 1991

1995	1994	1993	1992	1991	סך הכול	ענף כלכלי
145,765	611,409	669,858	349,038	48,515	1,824,585	סך הכול
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	אחוזים
4.5	4.3	4.7	4.7	4.5	4.6	חקלאות, ייעור ודייג
37.4	37.6	37.1	34.8	33.5	36.9	תעשייה (כרייה וחרושת)
0.6	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	חשמל ומים
5.5	6.5	7.2	7.1	7.1	6.8	בינוי (בנייה ועבודות ציבוריות)
17.8	18.7	20.2	20.7	19.4	19.5	מסחר, שירותי אוכל והארחה
8.1	7.3	6.5	6.1	5.7	6.7	תחבורה, אחסנה ותקשורת
18.5	17.9	16.8	18.1	21.5	17.7	פיננסים ושירותים עסקיים
2.8	2.7	2.5	3.1	3.0	2.7	שירותים ציבוריים וקהילתיים
4.8	4.5	4.5	4.9	4.8	4.6	שירותים אישיים ואחרים

לוח מס. 4: המעסיקים מקבלי התמריץ וסכום התמריץ ששולם, לפי גודל המעסיק

סכום התמריץ		מספר מעסיקים		גודל המעסיק
אחוזים	אלפי שקלים	אחוזים	מספרים	
100.0	1,824,585	100.0	11,506	סך הכול
11.6	211,665	38.7	4,449	5 - 9 עובדים
19.7	359,330	35.4	4,078	10 - 24 עובדים
15.8	288,240	12.9	1,480	25 - 49 עובדים
14.9	271,270	6.5	749	50 - 99 עובדים
38.0	694,080	6.5	750	+100 עובדים

לוח מס. 5: מעסיקים פעילים, מעסיקים הזכאים לתמריץ לפי חוק ומעסיקים שקיבלו תמריץ בפועל, לפי ענף כלכלי

מעסיקים שקיבלו תמריץ		מעסיקים הזכאים לפי חוק		מעסיקים פעילים*	ענף כלכלי
אחוז מהזכאים	סך הכול	אחוז מכל המעסיקים	סך הכול		
25.6	11,506	33.7	44,952	133,500	סך הכול
21.6	463	29.3	2,140	7,300	תקלאות, ייעור ודייג
33.2	3,812	52.7	11,493	21,800	תעשייה (כרייה וחרושת)
34.1	60	44.0	176	400	חשמל ומים
40.9	761	10.6	1,859	17,500	בינוי (בנייה ועבודות ציבוריות)
23.2	2,705	36.0	11,616	32,300	מסחר, שירותי אוכל והארוחה
24.4	661	31.6	2,714	8,600	תחבורה, אחסנה ותקשורת
25.8	1,937	35.1	7,522	21,400	פיננסים ושירותים עסקיים
9.6	361	30.7	3,776	21,300	שירותים ציבוריים וקהילתיים
20.4	746	30.7	3,656	11,900	שירותים אישיים ואחרים

* המספר הממוצע של מעסיקים פעילים בקובץ מעבידים של המוסד בתקופה 1 בינואר 1991 - 31 בדצמבר 1993.

לוח מס. 6: מעסיקים הזכאים לתמריץ לפי חוק ומעסיקים מקבלי תמריץ בפועל, לפי תקופת הבסיס

מעסיקים שקיבלו תמריץ בפועל		מעסיקים זכאים לפי חוק		תקופת בסיס
אחוזים	סך הכול	אחוזים	סך הכול	
100.0	11,506	100.0	44,952	סך הכול
80.6	9,278	61.4	27,619	ינואר - יוני 1992
12.7	1,457	21.4	9,599	יולי - דצמבר 1992
				תקופת בסיס שתחילתה בחודשים
2.8	318	6.5	2,908	אוגוסט - דצמבר 1992
				תקופת בסיס שתחילת בחודשים
3.9	453	10.7	4,826	ינואר - יוני 1993

לוח מס. 7: מעסיקים מקבלי תמריץ, לפי ענף כלכלי ושנת זכאות (ממוצע לרבעון בשנה)

1995 - 1991

1995	1994	1993	1992	1991	סך הכול	ענף כלכלי
2,956	6,264	5,957	4,699	3,198	4,772	סך הכול: ממוצע לרבעון
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	אחוזים
5.3	4.6	4.4	4.4	4.7	4.6	חקלאות, ייעור ודייג
33.2	33.4	33.9	34.9	34.7	34.0	תעשייה (כרייה וחרושת)
0.7	0.6	0.5	0.5	0.4	0.5	חשמל ומים
6.4	6.4	6.8	6.1	5.2	6.3	בינוי (בנייה ועבודות ציבוריות)
22.1	23.2	22.7	21.7	21.1	22.4	מסחר, שירותי אוכל והארוחה
7.0	6.3	5.7	5.4	5.7	6.0	תחבורה, אחסנה ותקשורת
16.8	16.7	17.0	17.5	18.6	17.2	פיננסים ושירותים עסקיים
3.2	3.1	3.0	3.2	3.3	3.1	שירותים ציבוריים וקהילתיים
5.3	5.7	6.0	6.3	6.3	5.2	שירותים אישיים ואחרים

לוח מס. 8: מעסיקים מקבלי תמריץ, לפי ענף כלכלי ומספר הרבועונים שעבורם שולם התמריץ

	מספרים					מספרים					ענף כלכלי	
	13-18 רבועונים	9-12 רבועונים	5-8 רבועונים	3-4 רבועונים	2 עד רבועונים	13-18 רבועונים	9-12 רבועונים	5-8 רבועונים	3-4 רבועונים	2 עד רבועונים		
סך הכול	15.9	21.4	28.9	17.6	16.2	1,825	2,462	3,322	2,028	1,869	11,506	
חקלאות, ייעור ודיג	27.2	16.6	26.1	15.8	14.3	126	77	121	73	66	463	
תעשייה (כרייה וחרושת)	16.6	22.6	28.8	16.9	15.1	631	861	1,099	643	578	3,812	
חשמל ומים	20.0	15.0	35.0	15.0	15.0	12	9	21	9	9	60	
בינוי (בנייה ועבודות ציבוריות)	10.9	21.8	36.3	15.6	15.4	83	166	276	119	117	761	
מסחר, שירותי אוכל והארוחה	13.5	21.4	29.0	18.3	17.8	364	580	784	496	481	2,705	
תחבורה, אחסנה ותקשורת	19.8	18.8	28.1	16.2	17.1	131	124	186	107	113	661	
פיננסים ושירותים עסקיים	17.3	22.0	26.1	18.5	16.1	335	427	505	359	311	1,937	
שירותים ציבוריים וקהילתיים	14.1	21.9	31.3	20.2	12.5	51	79	113	73	45	361	
שירותים אישיים ואחרים	12.3	18.6	29.1	20.1	20.0	92	139	217	149	149	746	

לוח מס. 9: מעסיקים מקבלי חמריץ, לפי ענף כלכלי ונודל המעסיק

מ י י א										מ י ר פ י										ענף כלכלי					
+ 100	99-50	49-25	24-10	9-5	ענף כלכלי	+100	99-50	49-25	24-10	9-5	ענף כלכלי	+100	99-50	49-25	24-10	9-5	ענף כלכלי								
6.5	6.5	12.9	35.4	38.7	100.0	750	749	1,480	4,078	4,449	11,506	6.5	6.5	11.2	9.7	20.7	22.7	100.0	165	52	45	96	105	463	חקלאות, ייעור ודייג
6.5	7.5	15.6	37.7	32.7	100.0	249	287	594	1,438	1,244	3,812	6.5	7.5	11.2	15.6	37.7	32.7	100.0	249	287	594	1,438	1,244	3,812	תעשייה (כרייה וחרושת)
10.0	11.7	13.3	38.3	26.7	100.0	6	7	8	23	16	60	10.0	11.7	13.3	38.3	38.3	26.7	100.0	6	7	8	23	16	60	חשמל ומים
2.2	6.6	15.8	39.8	35.6	100.0	17	50	120	303	271	761	2.2	6.6	15.8	15.8	39.8	35.6	100.0	17	50	120	303	271	761	בינוי (בנייה ועבודות ציבוריות) והארה
4.3	4.9	11.4	37.8	41.6	100.0	115	133	309	1,023	1,125	2,705	4.3	4.9	11.4	11.4	37.8	41.6	100.0	115	133	309	1,023	1,125	2,705	מסחר, שירותי אוכל והארה
5.0	5.7	13.3	35.7	40.3	100.0	33	38	88	236	266	661	5.0	5.7	13.3	13.3	35.7	40.3	100.0	33	38	88	236	266	661	תחבורה, אחסנה ותקשורת
5.6	5.6	9.1	29.8	49.9	100.0	108	108	177	577	967	1,937	5.6	5.6	9.1	9.1	29.8	49.9	100.0	108	108	177	577	967	1,937	פיננסים ושירותים עסקיים
7.5	9.1	15.8	28.5	39.1	100.0	27	33	57	103	141	361	7.5	9.1	15.8	15.8	28.5	39.1	100.0	27	33	57	103	141	361	שירותים ציבוריים וקהילתיים
4.0	5.5	11.0	37.4	42.1	100.0	30	41	82	279	314	746	4.0	5.5	11.0	11.0	37.4	42.1	100.0	30	41	82	279	314	746	שירותים אישיים ואחרים

לוח מס. 10: מעסיקים מקבלי תמריץ, לפי גודל המעסיק לפני מתן התמריץ ולפי מספר
 העובדים הנוספים שבגינם ניתן התמריץ

מספר עובדים נוספים	סך הכול	9-5 עובדים	24-10 עובדים	49-25 עובדים	99-50 עובדים	+ 100 עובדים
סך הכול	11,506	4,449	4,078	1,480	749	750
עד 4	4,679	2,768	1,565	270	54	22
5 - 20	4,150	1,476	1,866	539	177	92
21 - 50	1,698	183	550	512	270	183
51 - 100	617	19	81	135	185	197
+ 100	361	3	16	24	63	256

לוח מס. 11: מעסיקים מקבלי תמריץ, לפי סניפי המוסד ולפי מספר הרבעונים שעבורם שולם התמריץ

א ת ז ו י ם							מ ס פ ר י ם							סך המוסד
18-13 רבעונים	12-9 רבעונים	8-5 רבעונים	4-3 רבעונים	2 עד רבעונים	סך הכול	18-13 רבעונים	12-9 רבעונים	8-5 רבעונים	4-3 רבעונים	2 עד רבעונים	סך הכול			
15.9	21.4	28.9	17.6	16.2	100.0	1,825	2,462	3,322	2,028	1,869	11,506	סך הכול		
13.3	17.8	29.0	18.5	21.4	100.0	73	98	160	102	118	551	באר שבע		
11.2	20.4	31.2	20.0	17.2	100.0	32	58	89	57	49	285	חדרה		
14.8	21.4	31.7	16.3	15.8	100.0	198	286	424	219	212	1,339	תייפה		
26.3	21.9	27.5	13.0	11.3	100.0	89	74	93	44	38	338	טבריה		
13.4	22.3	28.9	18.7	16.7	100.0	159	265	344	223	199	1,190	י' י		
15.0	23.0	26.2	18.8	17.0	100.0	119	183	208	149	135	794	ירושלים		
16.1	20.4	25.6	20.4	17.5	100.0	90	114	143	114	98	559	כפר סבא		
16.4	22.9	30.1	13.7	16.9	100.0	66	92	121	55	68	402	נהריה		
9.7	11.9	29.9	26.9	21.6	100.0	13	16	40	36	29	134	נצרת		
11.9	21.0	34.4	18.0	14.7	100.0	51	90	147	77	63	428	נתניה		
21.3	19.9	30.0	13.1	15.7	100.0	57	53	80	35	42	267	עפולה		
16.3	19.4	28.4	20.1	15.8	100.0	89	106	155	110	86	546	פתח תקוה		
13.2	21.5	30.3	17.7	17.3	100.0	115	188	265	155	151	874	רחובות		
11.5	21.1	34.9	15.8	16.7	100.0	24	44	73	33	35	209	רמלה		
15.9	20.0	29.6	17.1	17.4	100.0	148	186	275	159	161	929	רמת גן		
18.9	22.9	26.5	17.3	14.4	100.0	502	609	705	460	385	2,661	תל אביב		

לוח מס. 12: עובדים נוספים שבגינם ניתן התמריץ, לפי גיל ומין

אחוזים			מספרים			קבוצת גיל
נשים	גברים	סך הכול	נשים	גברים	סך הכול	
100.0	100.0	100.0	89,603	146,620	236,223	סך הכול
3.6	4.2	4.0	3,182	6,207	9,389	עד 18
36.8	27.2	30.9	32,983	39,944	72,927	18 - 24
17.7	19.6	18.9	15,907	28,715	44,622	25 - 29
23.5	24.8	24.3	21,092	36,383	57,475	30 - 39
14.3	15.6	15.1	12,826	22,847	35,673	40 - 49
3.5	6.3	5.2	3,116	9,268	12,384	50 - 59
0.4	1.5	1.0	345	2,114	2,459	60 - 65
0.2	0.8	0.6	152	1,142	1,294	+65

לוח מס. 13: עולים חדשים שבגינם ניתן התמריץ, לפי גיל ומין

עולים (אחוזים)			נשים		גברים		סך הכול		קבוצת גיל
נשים	גברים	סך הכול	אחוז מהעובדים	סך הכול	אחוז מהעובדים	סך הכול	אחוז מהעובדים	מספרים	
100.0	100.0	100.0	23.9	21,439	24.1	35,304	24.0	56,743	סך הכול
1.3	1.7	1.5	9.0	286	9.3	580	9.2	866	עד 18
16.6	13.2	14.5	10.8	3,575	11.7	4,669	11.3	8,244	18 - 24
15.7	14.8	15.2	21.2	3,368	18.2	5,231	19.3	8,599	25 - 29
36.2	32.4	33.9	36.8	7,760	31.4	1,439	33.4	19,199	30 - 39
24.0	24.1	24.0	40.1	5,137	37.2	8,503	38.2	13,640	40 - 49
5.9	11.8	9.6	40.5	1,263	44.9	4,165	43.8	5,428	50 - 59
0.2	1.5	1.0	10.1	35	25.6	541	23.4	576	60 - 65
0.1	0.5	0.3	9.9	15	15.4	176	14.8	191	+65

לוח מס. 14: עובדים נוספים שבגינם ניתן התמריץ, לפי תאריך התחלת עבודתם ולפי גודל המעסיק

גודל המעסיק	סך הכול	- 1.7.91 31.12.91	- 1.1.92 30.6.92	- 1.7.92 31.12.92	- 1.1.93 30.6.93	- 1.7.93 31.12.93
סך הכול						
סך הכול	236,223	42,703	42,149	42,391	52,378	56,602
9-5 עובדים	28,888	4,196	4,429	4,609	7,057	8,597
24-10 עובדים	49,741	7,972	8,499	8,777	11,797	12,696
49-25 עובדים	36,730	6,431	6,480	6,308	8,376	9,135
99-50 עובדים	33,937	6,186	6,450	6,180	7,387	7,734
+ 100 עובדים	86,927	17,918	16,291	16,517	17,761	18,440
מזה: עולים חדשים						
סך הכול	56,743	11,689	11,322	10,178	12,295	11,259
9-5 עובדים	5,235	927	860	878	1,285	1,285
24-10 עובדים	11,050	2,050	2,149	1,956	2,567	2,328
49-25 עובדים	9,745	1,962	1,932	1,596	2,176	2,079
99-50 עובדים	8,544	1,831	1,720	1,578	1,751	1,664
+ 100 עובדים	22,169	4,919	4,661	4,170	4,516	3,903

לוח מס. 15: העובדים הנוספים שבגינם ניתן התמריץ, לפי ענף כלכלי ושנת זכאות (ממוצע לרבעון בשנה), 1991 - 1995

1995	1994	1993	1992	1991	סך הכל	ענף כלכלי
14,282	58,836	69,444	40,090	12,903	42,036	סך הכול: מספרים
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	אחוזים
4.9	4.7	5.2	5.3	5.2	5.0	חקלאות, ייעור ודייג
38.0	38.3	38.0	35.2	33.7	37.4	תעשייה (כרייה וחרושת)
0.7	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	חשמל ומים
5.3	6.3	7.1	6.8	6.4	6.6	בינוי (בנייה ועבודות ציבוריות)
19.0	19.6	21.0	21.2	19.9	20.4	מסחר, שירותי אוכל והארוחה
8.0	7.1	6.2	5.8	5.4	6.5	תחבורה, אחסנה ותקשורת
16.4	16.1	14.9	16.8	20.2	16.0	פיננסים ושירותים עסקיים
2.9	2.8	2.5	3.2	3.1	2.8	שירותים ציבוריים וקהילתיים
4.8	4.6	4.6	5.2	5.6	4.8	שירותים אישיים ואחרים

לוח מס. 16: עובדיים נוספים שבגיינים ניתן התמריץ, לפי ענף כלכלי ומספר חודשי תשלום

מספר ימים						אחוז ימים						ענף כלכלי
24-19 חודשים	18-13 חודשים	12-7 חודשים	6-4 חודשים	3 עד חודשים	סך הכול חודשים	24-19 חודשים	18-13 חודשים	12-7 חודשים	6-4 חודשים	3 עד חודשים	סך הכול חודשים	
14.6	15.4	24.9	21.5	23.6	100.0	34,549	36,479	58,828	50,665	55,702	236,223	סך הכול
11.6	12.9	25.6	24.8	25.1	100.0	1,501	1,675	3,317	3,224	3,264	12,981	תקליאות, ייעור ודייג
15.9	16.6	24.7	20.1	22.7	100.0	13,531	14,126	21,041	17,137	19,330	85,165	מעשייה (כרייה וחרושת)
13.5	16.5	24.3	20.5	25.2	100.0	165	201	297	250	307	1,220	חשמל ומים
13.6	15.4	25.5	22.3	23.2	100.0	2,132	2,431	4,013	3,518	3,653	15,747	גיינוי (בנייה ועבודות ציבוריות)
12.2	14.7	25.2	23.0	24.9	100.0	6,237	7,520	12,878	11,731	12,682	51,048	מסחר, שירותי אוכל והארוחה
17.8	17.3	26.0	20.3	18.6	100.0	2,463	2,390	3,591	2,808	2,581	13,833	תחבורה, אסנה ותקשורת
16.7	14.6	23.8	20.4	24.5	100.0	6,173	5,392	8,803	7,537	9,040	36,945	פיננסים ושירותים עסקיים
12.7	14.2	25.4	23.1	24.6	100.0	896	999	1,793	1,633	1,739	7,060	שירותים ציבוריים וקהילתיים
11.9	14.3	25.3	23.1	25.4	100.0	1,451	1,745	3,095	2,827	3,106	12,224	שירותים אישיים ואחרים

לוח מס. 17: עובדים נוספים שבגינם ניתן התמריץ, לפי גודל המעסיק

אחוז העולים מהעובדים הנוספים	מזה: עולים חדשים		עובדים נוספים		גודל המעסיק
	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	
24.0	100.0	56,743	100.0	236,223	סך הכול
18.1	9.2	5,235	12.2	28,888	5 - 9 עובדים
22.2	19.5	11,050	21.1	49,741	10 - 24 עובדים
26.5	17.2	9,745	15.5	36,730	25 - 49 עובדים
25.2	15.0	8,544	14.4	33,937	50 - 99 עובדים
25.5	39.1	22,169	36.8	86,927	100 + עובדים

לוח מס. 18: עובדים נוספים שנגיינו ניתן התמריץ, לפי גודל התעסיק לפני קבלת התמריץ ולאחרי

מ י י א										מ י ר פ ס מ										גודל התעסיק
+100 עובדים	100 - 51 עובדים	50 - 21 עובדים	20-5 עובדים	4 עד עובדים	סך הכול	+100 עובדים	100 - 51 עובדים	50 - 21 עובדים	20 - 5 עובדים	4 עד עובדים	סך הכול	+100 עובדים	100 - 51 עובדים	50 - 21 עובדים	20 - 5 עובדים	4 עד עובדים	סך הכול			
34.5	18.0	22.9	19.2	5.4	100.0	81,537	42,590	54,040	45,443	12,613	236,223							סך הכול		
3.1	4.3	18.6	49.8	24.2	100.0	889	1,238	5,371	14,388	7,002	28,888							עובדים 9 - 5		
5.4	10.6	32.7	42.3	9.0	100.0	2,656	5,289	16,244	21,062	4,490	49,741							עובדים 24 - 10		
9.2	24.8	46.0	17.7	2.3	100.0	3,367	9,113	16,879	6,515	856	36,730							עובדים 49 - 25		
28.8	37.1	26.8	6.7	0.6	100.0	9,770	12,584	9,106	2,289	188	33,937							עובדים 99 - 50		
74.6	16.5	7.4	1.4	0.1	100.0	64,855	14,366	6,440	1,189	77	86,927							עובדים + 100		

לוח מס. 19: עובדים נוספים שבגייסו ניתן התמריץ, לפי סניפי המוסד ולפי מספר חודשי השלום

א ת י ו ת							מ ס פ ר י							סך הכל	סניף המוסד			
24-19 חודשים	18-13 חודשים	12-7 חודשים	6-4 חודשים	3 עד חודשים	עד הכול סך	24-19 חודשים	18-13 חודשים	12-7 חודשים	6-4 חודשים	3 עד חודשים	עד הכול סך	24-19 חודשים	18-13 חודשים			12-7 חודשים	6-4 חודשים	3 עד חודשים
14.6	15.4	24.9	21.5	23.6	100.0	34,549	36,479	58,828	50,665	55,702	236,223							סך הכל
9.9	11.9	23.5	24.5	30.2	100.0	1,163	1,401	2,777	2,888	3,570	11,799							באר שבע
7.8	14.4	25.2	23.7	28.9	100.0	418	776	1,359	1,281	1,557	5,391							חדרה
15.3	16.1	25.5	21.3	21.8	100.0	3,647	3,838	6,108	5,101	5,219	23,913							ת"פ
13.5	12.9	23.7	24.5	25.4	100.0	1,349	1,296	2,375	2,459	2,549	10,028							טבריה
12.4	16.6	25.8	20.6	24.6	100.0	2,302	3,074	4,775	3,825	4,562	18,538							יפ
16.1	17.1	25.6	20.9	20.3	100.0	2,672	2,844	4,256	3,468	3,363	16,603							ירושלים
14.5	15.0	25.0	22.3	23.2	100.0	1,260	1,306	2,179	1,942	2,024	8,711							כפר סבא
14.2	17.5	25.1	21.3	21.9	100.0	1,231	1,520	2,178	1,841	1,894	8,664							נהריה
10.2	11.9	26.0	26.6	25.3	100.0	223	259	566	578	550	2,176							נצרת
9.7	14.0	24.7	23.8	27.8	100.0	628	905	1,603	1,542	1,804	6,482							נתניה
18.5	14.1	24.0	21.7	21.7	100.0	1,214	926	1,579	1,423	1,423	6,565							עפולה
15.2	15.3	25.3	20.7	23.5	100.0	1,569	1,580	2,622	2,145	2,430	10,346							פתח תקוה
13.8	15.4	24.0	21.7	25.1	100.0	2,167	2,405	3,765	3,403	3,924	15,664							רחובות
19.1	14.8	24.5	20.4	21.2	100.0	1,132	873	1,453	1,205	1,257	5,920							רמלה
14.6	16.0	25.0	19.9	24.5	100.0	2,875	3,129	4,891	3,893	4,804	19,592							רמת גן
16.3	15.7	24.8	20.8	22.4	100.0	10,699	10,347	16,342	13,671	14,772	65,831							תל אביב

לוח מס. 20: עובדיים נוספים, לפי קבוצות שכר ולפי ענף כלכלי

1991. א.

	ד י ו ת א					מ ט פ ג ו ד					ענף כלכלי		
	מעל 4,000 ש"ח	3,999 ש"ח	2,999 ש"ח	1,501 ש"ח	עד 1,500 ש"ח	מעל 4,000 ש"ח	3,999 ש"ח	2,999 ש"ח	1,501 ש"ח	עד 1,500 ש"ח			
סך הכול	3.9	9.3	24.6	26.1	36.1	100.0	888	2,130	5,607	5,955	8,242	22,822	
חקלאות, ייעור ודיג	2.4	9.0	28.1	22.4	38.1	100.0	33	124	386	308	524	1,375	
תעשייה (כרייה וחרישת)	3.9	10.3	24.9	25.4	35.5	100.0	309	817	1,983	2,018	2,829	7,956	
חשמל ומים	0.6	4.3	15.8	23.8	55.5	100.0	1	7	26	39	91	164	
בינוי (בנייה ועבודות צינוריות)	6.2	7.9	21.0	27.1	37.8	100.0	87	111	293	378	527	1,396	
מסחר, שירותי אוכל והאזחה	4.0	8.6	23.6	28.9	34.9	100.0	203	437	1,197	1,467	1,775	5,079	
תחבורה, אסנה ותקשורת	2.9	10.4	26.6	26.9	33.2	100.0	34	121	309	312	385	1,161	
פיננסים ושיירות עסקיים	3.9	9.7	24.7	25.9	35.8	100.0	146	363	920	965	1,332	3,726	
שירותים ציבוריים וקהילתיים	3.9	5.2	28.4	22.8	39.7	100.0	23	31	169	136	236	595	
שירותים אישיים ואחרים	3.8	8.7	23.7	24.2	39.6	100.0	52	119	324	332	543	1,370	

1992 .ג

	ד				מ				סך הכול			
	מעל	מעל	עד	סך הכול	מעל	מעל	עד	סך הכול				
6.7	13.7	32.4	24.0	23.2	100.0	5,553	11,367	26,831	19,906	19,185	82,842	סך הכול
6.2	12.8	35.6	20.6	24.8	100.0	332	684	1,896	1,100	1,324	5,336	תקלאות, ייעוץ ודייג
6.4	15.3	33.0	23.3	22.0	100.0	1,843	4,403	9,502	6,734	6,342	28,824	תעשייה (כרייה וחרישת)
3.4	6.0	27.4	31.8	31.4	100.0	22	39	177	206	203	647	חשמל ומים
9.2	10.0	32.4	25.9	22.5	100.0	438	477	1,541	1,233	1,070	4,759	בינוני (בנייה ועבודות ציבוריות)
6.5	13.1	31.7	24.9	23.7	100.0	1,233	2,496	6,016	4,733	4,507	18,985	מסחר, שירותי אוכל והארוחה
7.5	14.1	33.7	23.2	21.4	100.0	300	562	1,342	925	854	3,983	תחבורה, אחסנה ותקשורת
7.0	14.2	30.6	24.0	24.2	100.0	937	1,902	4,116	3,231	3,248	13,434	פיננסים ושירותים עסקיים
6.2	12.6	36.2	22.8	22.2	100.0	132	266	766	483	470	2,117	שירותים ציבוריים וקהילתיים
6.7	11.3	31.0	26.5	24.5	100.0	316	538	1,475	1,261	1,147	4,757	שירותים אישיים, ואחרים

1993 .ג

	ד י ר ו ת א						מ ס ר פ ס מ						ענף כלכלי
	מעל	- 3,000	- 2,000	- 1,501	עד	סך הכול	מעל	- 3,000	- 2,000	- 1,501	עד	סך הכול	
11.5	22.0	35.2	18.8	12.5	100.0	15,245	29,022	46,459	24,780	16,547	132,053	סך הכול	
11.1	21.5	35.6	16.9	14.9	100.0	958	1,849	3,057	1,457	1,277	8,598	תקלאות, ייעוץ ודייג	
10.9	23.5	35.9	17.8	11.9	100.0	5,232	11,321	17,291	8,566	5,705	48,115	תעשייה (כרייה וחרישת)	
6.7	15.1	47.3	22.2	8.7	100.0	49	111	347	163	64	734	חשמל ומים	
12.3	16.7	38.6	19.4	13.0	100.0	902	1,227	2,835	1,430	958	7,352	בינוי (בנייה ועבודות ציבוריות)	
11.1	20.0	34.9	21.5	12.5	100.0	3,319	6,004	10,441	6,444	3,746	29,954	מסחר, שירותי אוכל והארח	
12.2	22.1	35.8	17.2	12.7	100.0	778	1,408	2,288	1,095	813	6,382	תחבורה, אסנה ומקשות	
14.7	23.7	39.2	17.2	12.2	100.0	2,918	4,715	6,396	3,414	2,436	19,879	פיננסים ושירותים עסקיים	
7.7	24.1	37.1	17.5	13.7	100.0	261	820	1,262	596	465	3,404	שירותים ציבוריים וקהילתיים	
10.8	20.5	33.3	12.2	14.2	100.0	828	1,567	2,542	1,615	1,083	7,635	שירותים אישיים ואחרים	

1994 .ד

		ס ו ת א						ס ו פ ט							
	מעל	3,000 -	2,000 -	1,501 -	עד	1,500	סד הכויל	מעל	3,000 -	2,000 -	1,501 -	עד	1,500	סד הכויל	ענף כלכלי
21.8	26.6	31.6	13.2	6.8	100.0	20,260	24,712	29,253	12,241	6,275	92,741	סד הכויל			
22.6	26.8	31.3	12.7	6.6	100.0	1,293	1,534	1,788	724	376	5,715	חקלאות, ייעור ודייג			
20.9	28.2	31.7	12.7	6.5	100.0	6,910	9,322	10,641	4,193	2,145	33,031	תעשייה (כרייה וחרושת)			
13.7	27.6	41.0	13.1	4.6	100.0	68	137	204	65	23	497	חשמל ומים			
21.9	23.8	33.8	12.5	8.0	100.0	1,074	1,166	1,656	616	392	4,904	בינוי (בנייה ועבודות ציבוריות)			
21.1	24.6	32.4	15.0	6.9	100.0	4,485	5,241	6,895	3,192	1,484	21,297	מסחר, שירותי אוכל והארחא			
23.2	27.2	29.4	13.2	7.0	100.0	1,052	1,232	1,334	601	317	4,536	תחבורה, אסונה ותקשורת			
26.2	27.1	29.1	11.3	6.3	100.0	3,939	4,076	4,378	1,692	938	15,023	פיננסים ושירותים עסקיים			
16.6	26.1	33.9	16.6	6.8	100.0	438	691	895	438	181	2,643	שירותים ציבוריים וקהילתיים			
19.7	25.8	32.2	14.1	8.2	100.0	1,001	1,313	1,642	720	419	5,095	שירותים אישיים ואחרים			

ה. 1995

	מספרים					אחוזים					סך הכול	
	עד	1,501 ש"ח	2,000 ש"ח	3,000 ש"ח	מעל	עד	1,501 ש"ח	2,000 ש"ח	3,000 ש"ח	מעל		
ענף כלכלי												
סך הכול	31,741	1,104	2,611	8,078	7,608	12,339	100.0	3.5	8.2	25.4	24.0	38.9
חקלאות, ייעור ודיג	2,054	81	151	487	508	827	100.0	3.9	7.4	23.7	24.7	40.3
תעשייה (כולל חקלאות)	11,396	376	863	3,090	2,829	4,238	100.0	3.3	7.6	27.1	24.8	37.2
השמל ומים	155	6	5	61	29	54	100.0	3.9	3.2	39.4	18.7	34.8
בינוני (ביניהם ועבודות ציבוריות)	1,574	65	114	375	439	581	100.0	4.1	7.3	23.8	27.9	36.9
מסחר, שירותי אוכל והארח	7,007	256	717	1,777	1,604	2,653	100.0	3.6	10.2	25.4	22.9	37.9
תחבורה, אסנה ותקשורת	1,434	56	105	320	337	616	100.0	3.9	7.3	22.3	23.5	43.0
פיננסים ושירותים עסקיים	5,272	172	357	1,167	1,183	2,393	100.0	3.3	6.8	22.1	22.4	45.4
שירותים ציבוריים וקהילתיים	1,174	32	127	387	276	352	100.0	2.7	10.8	33.0	23.5	30.0
שירותים אישיים ואחרים	1,675	60	172	414	404	625	100.0	3.6	10.3	24.7	24.1	37.3

לוח מס. 21: עובדים נוספים שבגינם ניתן התמריץ, לפי גובה התמריץ

א. 1991

אחוז העולים מהעובדים הנוספים	מזה: עולים חדשים		עובדים נוספים		גובה התמריץ לעובד בחודש
	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	

שנה ראשונה להעסקת העובד

26.8	100.0	6,125	100.0	22,822	סך הכול
33.7	44.6	2,730	35.5	8,092	עד 500 ש"ח
30.1	40.4	2,477	36.0	8,222	501 - 750 ש"ח
18.2	12.2	750	18.1	4,125	751 - 1,000 ש"ח
7.1	2.8	168	0.4	2,383	1,001 - 1,250 ש"ח
-	-	-	-	-	1,251 + ש"ח

שנה שנייה להעסקת העובד*

-	-	-	-	-	סך הכול
-	-	-	-	-	עד 300 ש"ח
-	-	-	-	-	301 - 500 ש"ח
-	-	-	-	-	501 - 750 ש"ח
-	-	-	-	-	751 - 1,000 ש"ח
-	-	-	-	-	1,001 + ש"ח

* שנת 1991 הייתה שנת העסקתם הראשונה של כל העובדים הנוספים.

1 9 9 2 .נ.

אתוז העולים מהעובדים הנוספים	מזה: עולים חדשים		עובדים נוספים		גובה התמריץ לעובד בתודש
	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	

שנה ראשונה להעסקת העובד

26.4	100.0	21,658	100.0	82,189	סך הכול
33.2	29.4	6,378	23.4	19,205	עד 500 ש"ח
32.1	43.7	9,459	35.9	29,499	501 - 750 ש"ח
24.2	20.5	4,433	22.3	18,334	751 - 1,000 ש"ח
9.2	6.4	1,388	18.4	15,151	1,001 - 1,250 ש"ח
-	-	-	-	-	1,251 + ש"ח

שנה שנייה להעסקת העובד

28.8	100.0	3,392	100.0	11,760	סך הכול
20.9	3.1	104	4.2	497	עד 300 ש"ח
38.8	32.2	1,093	23.9	2,814	301 - 500 ש"ח
34.6	44.7	1,516	37.3	4,385	501 - 750 ש"ח
16.6	19.7	670	34.3	4,032	751 - 1,000 ש"ח
28.1	0.3	9	0.3	32	1,001 + ש"ח

ג. 1993

אחוז העולים מהעובדים הנוספים	מזה: עולים חדשים		עובדים נוספים		גובה התמריץ לעובד בחודש
	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	

שנה ראשונה להעסקת העובד

23.5	100.0	26,585	100.0	112,980	סך הכול
27.6	16.0	4,266	13.7	15,465	עד 500 ש"ח
31.5	42.5	11,298	31.7	35,814	501 - 750 ש"ח
25.2	26.8	7,128	25.0	28,255	751 - 1,000 ש"ח
12.1	13.9	3,680	26.8	30,333	1,001 - 1,250 ש"ח
6.8	0.8	213	2.8	3,113	1,251 + ש"ח

שנה שנייה להעסקת העובד

27.3	100.0	11,969	100.0	43,917	סך הכול
17.7	1.8	220	2.8	1,240	עד 300 ש"ח
37.0	24.1	2,879	17.7	7,775	301 - 500 ש"ח
36.0	44.0	5,268	33.3	14,614	501 - 750 ש"ח
17.8	30.0	3,592	45.8	20,128	751 - 1,000 ש"ח
-	0.1	10	0.4	160	1,001 + ש"ח

1994 .ד

אחוז העולים מהעובדים הנוספים	מזה: עולים חדשים		עובדים נוספים		גובה התמריץ לעובד בחודש
	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	

שנה ראשונה להעסקת העובד

22.0	100.0	13,691	100.0	62,194	סך הכול
24.1	9.2	1,262	8.4	5,242	עד 500 ש"ח
30.2	34.7	4,748	25.3	15,719	501 - 750 ש"ח
26.2	30.2	4,131	25.3	15,756	751 - 1,000 ש"ח
19.5	17.7	2,426	20.0	12,461	1,001 - 1,250 ש"ח
8.6	8.2	1,124	20.9	13,016	1,251 + ש"ח

שנה שנייה להעסקת העובד

24.0	100.0	16,023	100.0	66,768	סך הכול
18.1	1.5	243	2.0	1,341	עד 300 ש"ח
29.5	16.4	2,633	13.4	8,928	301 - 500 ש"ח
32.9	39.5	6,323	28.8	19,243	501 - 750 ש"ח
22.0	34.1	5,462	37.2	24,814	751 - 1,000 ש"ח
10.9	8.5	1,362	18.6	12,442	1,001 + ש"ח

ה. 1995

אחוז העולים מהעובדים הנוספים	מזה: עולים חדשים		עובדים נוספים		גובה התמריץ לעובד בחודש
	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	

שנה ראשונה להעסקת העובד*

-	-	-	-	-	סך הכול
-	-	-	-	-	עד 500 ש"ח
-	-	-	-	-	501 - 750 ש"ח
-	-	-	-	-	751 - 1,000 ש"ח
-	-	-	-	-	1,001 - 1,250 ש"ח
-	-	-	-	-	1,251 + ש"ח

שנה שנייה להעסקת העובד

22.2	100.0	7,051	100.0	31,741	סך הכול
15.3	1.0	71	1.5	465	עד 300 ש"ח
26.1	12.2	863	10.4	3,302	301 - 500 ש"ח
30.4	35.2	2,479	25.7	8,153	501 - 750 ש"ח
25.4	29.9	2,105	26.1	8,298	751 - 1,000 ש"ח
13.3	21.7	1,533	36.3	11,523	1,001 + ש"ח

* שנת 1995 היתה שנת העסקתם השנייה של כל העובדים הנוספים.

לוח מס. 22: קיזוזי תמריץ לסילוק חובות הביטוח הלאומי וחובות מס הכנסה, לפי שנת קיזוז

סכום הקיזוזים			קיזוזים		מעסיקים		שנת קיזוז
אחוז מכל התמריץ	במחירי ינואר 1996	מחירים שוטפים	אחוזים	מספרים	אחוז מכל המעסיקים מקבלי תמריץ	מספרים	
2.9	66,189,048	54,274,596	100.0	5,371	14.3	1,641	סך הכול*
-	-	-	-	-	-	-	1991
2.1	10,619,903	7,337,525	18.8	1,010	9.4	442	1992
2.6	22,653,450	17,364,817	36.3	1,951	10.3	611	1993
2.6	18,699,914	16,101,870	29.5	1,581	10.1	630	1994
9.2	14,215,781	13,470,384	15.4	829	17.8	525	1995

* סך הכל המעסיקים אינו מתאים לסיכום של השנים 1995-1991 מאחר שיש מעסיקים להם קיזוז התמריץ יותר מפעם אחת.

לוח מס. 23: קיצוץ תמריץ לטילוק חובות הגישות הלאומי ותוכנות מס הכנסה (ש"ח), לפי ענף כלכלי

לטיילוק חובות מס הכנסה			לטיילוק חובות הגישות הלאומי			סך הכול			ענף כלכלי			
מספרים	קיצוץים	מספרים	מספרים	קיצוץים	מספרים	מספרים	קיצוץים	מספרים				
100.0	1,966,713	100.0	75	100.0	52,307,883	100.0	5,296	100.0	54,274,596	100.0	1,641	סך הכול
-	-	-	-	1.9	975,701	2.9	155	1.8	975,701	4.3	70	תקלות, ייעור ודייג
33.0	648,365	38.6	29	38.4	20,097,731	40.4	2,138	38.2	20,746,096	35.4	580	תעשייה (כדיייה וחרושת)
0.3	5,695	1.3	1	0.3	134,475	0.5	28	0.3	149,170	0.6	10	חשמל ומים
25.8	507,081	6.7	5	13.5	7,071,597	10.7	568	14.0	7,578,678	10.0	164	כינוריי (כניייה ועבודות ציבוריות)
13.1	258,912	18.7	14	16.3	8,538,825	18.5	978	16.2	8,797,737	19.3	317	מסחר, שירותי אוכל והארחא
10.5	206,110	13.3	10	6.1	3,180,945	4.7	249	6.2	3,387,055	6.3	104	תחבורה, אסנה ותקשורת
12.9	253,750	10.7	8	17.0	8,869,599	14.6	775	16.8	9,123,349	15.4	253	פיננסים ושירותים עסקיים
2.1	41,260	4.0	3	2.6	1,362,932	2.6	136	2.6	1,404,172	3.1	51	שירותים ציבוריים (קהילתיים)
2.3	45,540	6.7	5	3.9	2,067,078	5.1	269	3.9	2,112,618	5.6	92	שירות אישיים ואחרים

לוח מס. 24: ביקורות תמריץ, לפי שנה ותוצאות הביקורת, 1995-1992

הליקויים כאחוז ממספר הביקורות	תוצאות הביקורת		סך הכול		שנה
	דיווח לקוי	דיווח תקין	אחוז מכלל המעסיקים מקבלי התמריץ	מספרים	
46.1	587	687	11.1	1,274	סך הכול
42.3	58	79	1.2	137	1992
48.4	123	131	2.2	254	1993
48.5	240	255	4.3	495	1994
42.8	166	222	3.4	388	1995

לוח מס. 25: ביקורות תמריץ, לפי סוג הליקוי, 1995-1993

1993		1994		1995		הליקוי
אחוזים	מוחלטים	אחוזים	מוחלטים	אחוזים	מספרים	
100.0	169	100.0	270	100.0	166	סך הכול*
44.4	75	59.3	160	78.4	130	עובדים שלא עבדו חודש מלא
6.5	11	4.8	13	1.2	2	מספר שגוי של העובדים בתקופת בסיס
7.7	13	3.7	10	1.8	3	מספר שגוי של העובדים בטופס בקשה
10.1	17	4.1	11	2.4	4	תאריכי התחלת עבודה שגויים
3.5	6	0.7	2	0.6	1	תאריכי סיום עבודה שגויים
10.6	18	8.5	23	4.8	8	דיווח על שכר שגוי
1.2	2	3.0	8	3.0	5	מעסיקים המקבלים סיוע ממשלתי אחר
-	-	0.4	1	-	-	עבודות בנייה מסובסדות
1.2	2	3.7	10	1.8	3	מעסיקים מתוקצבים מתקציבי המדינה
0.6	1	1.8	5	0.6	1	העברת עובדים בתוך רשת חברות
4.1	7	0.7	2	0.6	1	תביעה עבור עובדי כוח-אדם
10.1	17	9.3	25	4.8	8	אחר

* עד שנת 1994 אין התאמה בין סך כל הליקויים לבין מספר הדיווחים על ליקויים מאחר שאצל חלק מהמעסיקים נמצא יותר מליקוי אחד. מאז 1995 תוצאות הביקורות סומנו לפי הליקוי העיקרי.

לוח מס. 26: פניות לוועדה לעררים, לפי נושא הערר והחלטת הוועדה

אחוזים			מספרים			נושא הערר
דחייה	אישור	סך הכול	דחייה	אישור	סך הכול	
100.0	100.0	100.0	869	1,244	2,113	סך הכול
88.7	76.9	81.8	771	957	1,728	איחור בהגשת הבקשה
-	(66.1)	(38.9)	-	(822)	(822)	מזה: איחור עד 3 חודשים
-	12.4	7.3	-	155	155	שינוי במעמד המשפטי
0.6	6.3	3.9	5	78	83	זכאות חברות בנייה
2.3	0.6	1.3	20	8	28	"תקופת בסיס" חלקית
0.1	2.0	1.2	1	25	26	איחוד ומיזוג מעסיקים
1.9	0.6	1.1	17	7	24	העברת עובדים בין חברות קשורות
1.4	0.2	0.7	12	2	14	פיצול חברות
1.0	0.1	0.5	9	1	10	זכאות של "שירותים ציבוריים"
1.2	-	0.5	10	-	10	פחות מחמישה עובדים בממוצע
2.0	-	0.8	17	-	17	חישוב 24 חודשי זכאות
0.5	0.1	0.2	4	1	5	שינוי "תקופת בסיס"
0.1	-	0.1	1	-	1	דיווח בלא עובדי קבלן
0.2	0.8	0.6	2	10	12	אחר

ב. סקר עמדות ודעות

סקר עמדות ודעות בנושא "תמריץ מעסיקים"

נא סמן בעיגול את התשובה המתאימה

1. באיזו מידה לדעתכם התמריץ ששולם לכם סייע בהרחבת התעסוקה במפעל/בחברה?
 1. התמריץ תרם רבות להרחבת העסק
 2. התמריץ תרם באופן חלקי
 3. התמריץ לא תרם כלל וכלל
 4. אחר: _____
2. האם הייתם מעסיקים את "העובדים הנוספים" ללא תשלום תמריץ?
 1. לא, אף אחד
 2. כן, כמה מהם?
 1. את כולם
 2. את רובם
 3. עד כמחצית מהם
 4. חלק קטן בלבד.
3. מהי רמת הכשרתם של "העובדים הנוספים" שנעבורם שולם התמריץ בזמן שהם גוייסו?
 1. רובם הם עובדים ללא הכשרה מתאימה
 2. כמחציתם עובדים מקצועיים
 3. רובם הם עובדים מקצועיים
 4. כולם עובדים מקצועיים.
4. האם ניצלתם את תקופת התמריץ להכשיר את "העובדים הנוספים" לעבודה מעשית במקצוע?
 1. כן, במידה רבה מאוד
 2. כן, במידה רבה
 3. במידה מועטה
 4. בכלל לא.

5. האם תקופת מתן התמריץ של 24 חודשים לכל "עובד נוסף" היתה מספקת בהאצת הפעילות הכלכלית של המפעל/החברה?

1. אינה מספקת
2. מספקת רק במידה מועטה
3. מספקת במידה בינונית
4. מספקת במידה המתאימה.

6. האם ניצלתם את מלוא הזכאות לתמריץ עבור כל "עובד נוסף"?

1. כן.
2. לא. מדוע? 1. העובדים הפסיקו/ו לעבוד לפני תום תקופת הזכאות
2. חלק מהבקשות שהגשנו נדחו ע"י המוסד
3. לא הגשנו בקשות עבור כל התקופה
4. אחר, פרט: _____

7. האם הינכם ממשיכים/בכוונתכם להמשיך ולהעסיק את העובדים שנעבורם שולם התמריץ גם לאחר הפסקת התשלומים?

1. כן, את כולם
2. כן, את רובם
3. כן, חלק בלבד
4. לא. אף לא אחד. מדוע? 1. לא נמצאו מתאימים
2. הפעילות הכלכלית במפעלנו הצטמצמה
3. עלות העסקתם גבוהה מדי
4. אחר, פרט: _____

8. מה דעתכם על תנאי הזכאות לתמריץ?

1. נוחים מאוד
2. סבירים
3. נוקשים במידה רבה
4. נוקשים במידה רבה מאוד.

9. באיזו מידה הייתם מרוצים מהשרות שקיבלתם מהביטוח הלאומי בכל מה שקשור לתשלום התמריץ (קבלת אינפורמציה, טיפול בבקשות לתמריץ, קצב התשלומים וכו')?
1. מרוצים מאוד
 2. מרוצים
 3. לא כל כך מרוצים
 4. כלל לא מרוצים.

10. האם לדעתכם היה מקום לשפר/לשנות את תנאי הזכאות לתמריץ?

1. לא

2. כן

אם כן, כיצד לדעתך?

11. עם סיום התוכנית לתשלום תמריץ, אנו מעוניינים לדעת מה דעתכם על מדיניות הממשלה לעודד מעסיקים לקלוט עובדים נוספים. באילו דרכים אחרות ניתן לדעתכם לצמצם ממדי האבטלה במשק?

שם ותפקיד ממלא השאלון: _____

סקר עמדות - התפלגות התשובות, לפי גודל המעסיק

+ 100 עובדים	99-50 עובדים	49-25 עובדים	24-10 עובדים	9-5 עובדים	סך הכול	
17	11	25	43	44	140	סך הכול (מספרים)
<u>מידת תרומת התמריץ להרחבת התעסוקה</u>						
5	2	5	10	19	41	תרם רבות
12	7	17	29	22	87	תרם באופן חלקי
-	1	2	3	2	8	לא תרם כלל וכלל
-	1	1	1	1	4	אחר
<u>העסקת "העובדים הנוספים" בלא תמריץ</u>						
-	-	1	2	5	8	לא, אף אחד
17	11	24	41	39	132	כן
2	5	7	7	5	26	מזה: כולם
6	3	6	12	9	36	רובם
9	3	6	14	13	45	עד מחצית מהם
-	-	4	5	7	16	חלק קטן בלבד
-	-	1	3	5	9	לא יודע
<u>הכשרת "העובדים הנוספים"</u>						
7	6	14	12	19	58	רובם בלא הכשרה מתאימה
5	1	4	11	12	33	כמחציתם עובדים מקצועיים
5	4	6	13	7	35	רובם עובדים מקצועיים
-	-	1	4	6	11	כולם עובדים מקצועיים
-	-	-	3	-	3	לא יודע

+ 100 עובדים	99-50 עובדים	49-25 עובדים	24-10 עובדים	9-5 עובדים	סך הכול	
-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	---------------	---------	--

ניצול התמריץ להכשרת "העובדים הנוספים"

6	3	10	13	18	50	כן, במידה רבה מאוד
7	4	9	20	19	59	כן, במידה רבה
4	4	5	8	5	26	כן, במידה מועטה
-	-	1	2	2	5	בכלל לא

מספיקותה של תקופת מתן התמריץ

3	1	5	8	12	29	לא מספקת
2	5	5	7	6	25	מספקת במידה מועטה
9	-	11	17	15	52	מספקת במידה בינונית
3	3	3	10	10	29	מספקת במידה מתאימה
-	2	1	1	1	5	לא יודע

ניצול מלוא הזכאות לתמריץ

6	2	7	26	19	60	כן
11	8	18	17	22	76	לא, בגלל:
4	4	9	6	10	33	העובד הפסיק לעבוד
3	1	3	3	5	15	חלק מהבקשות נדחו
2	-	2	5	6	15	לא הוגשו כל הבקשות
2	3	4	3	1	13	סיבות אחרות
-	1	-	-	3	4	לא יודע

המשך העסקת העובדים לאחר הפסקת

התמריץ

6	2	11	16	21	56	כולם
9	8	9	22	12	60	רובם
2	1	5	4	8	20	חלק בלבד
-	-	-	1	3	4	אף לא אחד, בגלל:
-	-	-	-	-	-	לא נמצאו מתאימים
-	-	-	1	1	2	הפעילות הכלכלית הצטמצמה
-	-	-	-	-	-	עלות העסקתם גבוהה מידי
-	-	-	-	2	2	מסיבות אחרות

+ 100 עובדים	99-50 עובדים	49-25 עובדים	24-10 עובדים	9-5 עובדים	סך הכול	
-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	---------------	---------	--

תנאי הזכאות

2	-	4	4	9	19	נותרים מאוד
12	9	13	34	30	98	סבירים
2	2	7	4	4	19	נוקשים במידה רבה
1	-	1	1	1	4	נוקשים במידה רבה מאוד

שביעות רצון מהטיפול

7	3	9	15	13	47	מרוצה מאוד
6	7	11	23	24	71	מרוצה
3	1	1	4	6	15	לא כל כך מרוצה
1	-	4	1	1	7	כלל לא מרוצה

צורך בשיפור תנאי הזכאות

8	8	15	14	22	67	כן
8	2	7	23	19	59	לא
1	1	3	6	3	14	לא יודע

סקר עמדות - התפלגות התשובות, לפי ענף כלכלי

שירותים	מסחר ופיננסים	ענפי ייצור	סך הכול	
10	43	87	140	סך הכול מספרים
				<u>מידת תרומת התמריץ להרחבת התעסוקה</u>
3	14	24	41	תרם רבות
7	24	56	87	תרם באופן חלקי
-	5	3	8	לא תרם כלל וכלל
-	-	4	4	אחר
				<u>העסקת "העובדים הנוספים" בלא תמריץ</u>
-	5	3	8	לא, אף אחד
10	38	84	132	כן
2	9	15	26	מזה: כולם
2	10	24	36	רובם
3	11	31	45	עד מחצית מהם
1	5	10	16	חלק קטן בלבד
2	3	4	9	לא יודע
				<u>הכשרת "העובדים הנוספים"</u>
1	12	45	58	רובם בלא הכשרה מתאימה
5	11	17	33	כמחציתם עובדים מקצועיים
3	12	20	35	רובם עובדים מקצועיים
1	7	3	11	כולם עובדים מקצועיים
-	1	2	3	לא יודע

שירותים	מסחר ופיננסים	ענפי ייצור	סך הכול
---------	------------------	---------------	---------

ניצול התמריץ להכשרת "העובדים הנוספים"

3	16	31	50	כן, במידה רבה מאוד
4	17	38	59	כן, במידה רבה
3	7	16	26	כן, במידה מועטה
-	3	2	5	בכלל לא

מספקיותה של תקופת מתן התמריץ

1	13	15	29	לא מספקת
1	8	16	25	מספקת במידה מועטה
5	11	36	52	מספקת במידה בינונית
3	8	18	29	מספקת במידה מתאימה
-	3	2	5	לא יודע

ניצול מלוא הזכאות לתמריץ

4	21	35	60	כן
6	21	49	76	לא, בגלל:
4	9	20	33	העובד הפסיק לעבוד
-	4	11	15	חלק מהבקשות נדחו
2	6	7	15	לא הוגשו כל הבקשות
-	2	11	13	סיבות אחרות
-	1	3	4	לא יודע

המשך העסקת העובדים לאחר הפסקת התמריץ

7	17	32	56	כולם
2	17	41	60	רובם
1	8	11	20	חלק בלבד
-	1	3	4	אף לא אחד, בגלל:
-	-	-	-	לא נמצאו מתאימים
-	-	2	2	הפעילות הכלכלית במפעלנו הצטמצמה
-	-	-	-	עלות העסקתם גבוהה מידי
-	1	1	2	סיבות אחרות

שירותים	מסחר ופיננסים	ענפי ייצור	סך הכול	
---------	------------------	---------------	---------	--

תנאי הזכאות

1	7	11	19	נוחים מאוד
7	31	60	98	סבירים
2	4	13	19	נוקשים במידה רבה
-	1	3	4	נוקשים במידה רבה מאוד

שביעות רצון מהטיפול

2	16	29	47	מרוצה מאוד
7	19	45	71	מרוצה
1	6	8	15	לא כל כך מרוצה
-	2	5	7	כלל לא מרוצה

צורך בשיפור תנאי הזכאות

5	20	42	67	כן
4	20	35	59	לא
1	3	10	14	לא יודע

ניתן להזמין פרסומים במוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון,
שד' ויצמן 13, ירושלים 91909, טל. (02)709579
